

OFFICERSTIDNINGEN

MEDLEMSTIDNING FÖR
OFFICERSFÖRBUNDET
NR 5 | 2016

ING 2

Underbemannade minröjare nära bristningsgränsen

SIDAN 18

58 kadetter
tog examen

SIDAN 6

Ökad oro i Mali

SIDAN 16

SOM-ANALYS:

Fler positiva
till försvaret

SIDAN 24

OFFICERSFÖRBUNDETS
MEDLEMSUNDERSÖKNING:

Fler nöjda med
förbundet – och med
försvarets ledning

SIDAN 28

HIGH PRECISION OVER LONG DISTANCES

The 155 mm High Explosive Extended Range (HE-ER) can be fired more than 40 km from a K-9 L52 gun. Low round to round dispersion, combined with an enhanced blast and fragmentation effect, optimizes the impact on semi-hard targets at long firing ranges. The round is designed to defeat light armor and soft targets, and for increased flexibility incorporates an interchangeable base bleed and hollow base. Nammo's 155 mm HE-ER ammunition is designed to significantly strengthen the effect of the artillery.

Nammo

SECURING THE FUTURE

Minskande antal kvinnor på den nya grundutbildningen

Parallellt med att det säkerhetspolitiska läget i vårt lands närområde försämrats ser inte heller trenden särskilt positiv ut för flera områden inom Försvarsmaktens personalförsörjning. Eller som Försvarsmakten väljer att diplomatiskt uttrycka det: "Bilderna av personalförsörjningen är inte entydiga".

Det kan man läsa i Försvarsmaktens delårsredovisning som släpptes i mitten av augusti.

Till exempel kommer militära grundutbildningen, MGU, rejält att underskrida uppfyllnadsmålet för 2016. Examinationsmålen för officersprogrammet nås inte samtidigt som vi står inför stora pensionsavgångar på officerssidan. GSS K om-sätts med högre frekvens än vad som är planerat.

En rad åtgärder har vidtagits men ändå är personalförsörjningen på flera sätt en något dyster läsning.

Utmaningen med personalförsörjningen består kort sagt i att dels lyckas rekrytera tillräckligt många och dels att behålla de vi redan har i systemet. Man skall frivilligt söka sig till Försvarsmakten och sedan också vilja stanna kvar.

Efterhand som jag satt och läste siffrorna och tabellerna i delårsredovisningen så slog det mig hur fantastiskt långsamt utvecklingen gått med att lyckas attrahera fler kvinnor till militära befattningar! I rapporten bekräftar Försvarsmakten också att man inte lyckats med det.

Ingen utveckling alls

Försvarets Forum gjorde i mitten av 90-talet ett reportage om min löjtnantsutbildning vid Flygvapnets krigshögskola i Uppsala eftersom det var den första kursen i Försvarsmakten som passerat tioprocentgränsen för kvinnliga elever. Skolchefen siade i reportaget att om fem år skulle det finnas kurser på hans skola med så mycket som en tredjedel kvinnor, och dåvaran-

de Försvarsminister Thage G Petersons förhoppning och mål var att femdubbla antalet kvinnliga officerare i Försvarsmakten under de kommande tio åren. Så här med facit i hand har det väl gått så sådär med den utvecklingen. Faktiskt har det i princip inte skett någon utveckling alls skulle jag nog våga påstå.

För närmast jämförbart idag 20 år senare är Utbildningen mot OF-2 med tio procent kvinnor och Stabsutbildningen med åtta procent kvinnor. Alla oräkneliga satsningar som pågått de senaste 20 åren visar sig i alla fall inte i en större andel kvinnor på dessa nivåhöjande utbildningar. Man kan givetvis fråga sig vart vi stått idag om inte dessa satsningar genomförts; kanske har de ändå gjort stor nytta så att utvecklingen inte gått baklänges i alla fall?

Det finns inte heller någon förbättring att vänta i närtid då trenden nu istället uppvisar ett minskande antal kvinnor som söker sig till grundutbildningen som ju är rekryteringsbasen för de militära befattningarna. Andelen kvinnor av de som genomfört GMU uppgår till 13 procent, tyvärr är det dessutom en minskning med fyra procentenheter sedan förra året. De som sedan väljer att ta anställning efter slutförd GMU har också minskat.

Bra start för god rekrytering

Men nu kommer det fiffiga: alla åtgärder som skulle få fler kvinnor att söka sig till det militära yrket skulle också få fler män att söka sig dit

Foto: Mikael Silkeberg

vilket myndigheten nog bör ha i åtanke nu när inte uppfyllnadsmålet för MGU uppnås.

Även om man skulle få rekryteringen till militära befattningar att fungera bättre än idag så hjälper inte det om det inte parallellt genomförs åtgärder för att sedan bibehålla personalen.

Högre löner kostar givetvis pengar, men det kostar också massor med pengar att utbilda ny personal när den gamla lämnar.

På villkorssidan fortsätter FM att misstolka arbetstidsavtalet och på bred front använder sig av insatsarbetstid på ett sätt som inte var avsett när avtalet skrevs. Bara i juni har det påbörjats sju nya tvister i ärendet eftersom Officersförbundet beslutat att inte längre lägga tvister vilande då FM inte visat en seriös vilja att lösa problemet.

Att betala skälig ersättning när man beordrar personalen till övertid är en bra start både för att behålla och rekrytera medarbetare. En attraktiv arbetsgivare följer ingångna avtal.

LULEÅ, 26 AUGUSTI 2016

MARIA VON BELOW, ANDRE VICE ORDFÖRANDE

> KANSLIET

Förbundsdirektör

Peter Löfvendahl
Arbete: 08-440 83 56
Mobil: 070-580 51 07
peter.lofvendahl@officersforbundet.se

Kamrer Susanne Skäfte

Ombudsmän

Patrik Larsson, Conny Jansson
Mikael Boox, Mikael Kenttälä
Pelle Avelin, Fredrik Norén

Medlems- och försäkringservice

Susanne Bredberg
Carina Viklund

Förhandlingschef

Susanne Nyberg

Stf förhandlingschef

Kerstin Persson

Informations-, webb- och pressansvarig

Daniel Skoglund

Redaktör/kommunikatör

Josefine Owetz

Officersförbundets

förtroendevalda revisorer

Jonas Holmgren
Bengt Lundberg

Adress

Officersförbundet
Box 5338, 102 47 Stockholm

Telefon

08-440 83 30

Fax

08-440 83 40

E-post

kansliet@officersforbundet.se

LEDARE

3 Minskande antal kvinnor på den nya grundutbildningen

NYHETER

- 5 Ännu inget beslut om vinterskydd
- 6 Nedläggningshot undanröjt
- 7 Beslut om ökat antal flygdagar över Vättern dröjer
- 8 Allt fler patienter till veteranmottagningen
- 9 Statsministern talade på årets veterandag
- 10 Årets veteran
- 11 Viss ökning av arbetsskador i försvaret
- 12 Afghanistan – mer plus än minus för FM
- 13 Insatsarbetstid

REPORTAGE

16 Ökad oro i Mali

FÖRBANDSBESÖK

- 18 Krigströtta veteraner inför ny insats
- 21 Ökad kunskap om motståndet i Mali

ANALYS

24 Försvaret på plus

FÖRBUNDSNYTT

- 26 Avtalsrörelsen inom staten inledd
- 27 Förbundets första studentråd har bildats
- 28 Medlemsundersökning 2016

INSÄNDARE

34 Rekrytera GSS/T med RUST-avdrag

> ”Man sätter livet här hemma på paus varje gång man åker. Och så kommer man hem och ska var glad med barnen fast man nästan var utbränd redan innan man stack iväg.”

Viktor Hamberg, Soldat vid am- och minröjningspluton, Ing 2, Eksjö.

> **PRESIDIUM**

FÖRBUNDSORDFÖRANDE:

Lars Fresker. Tel: 08-440 83 47,
Mobil: 0706-28 25 81
lars.fresker@officersforbundet.se

1. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Karl-Johan Boberg.
Mobil 076-104 86 30
karl-johan.boberg@officersforbundet.se

2. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Maria von Below. Tel: 0920-234 000
maria.vonbelow@officersforbundet.se

> **FRÅGOR**

Frågor kring medlemskap, medlemsuppgifter och försäkringar

Susanne Bredberg
Carina Viklund
08-440 83 30.
Telefonstängt onsdagar och fredagar

Frågor kring löne- och anställningsvillkor, rättshjälp, facklig utbildning mm

Ombudsmän Medlemsstöd: 08-440 83 30

Frågor kring information, press och hemsida

Daniel Skoglund 08-440 83 49, 076-525 40 85

> **REDAKTION**

OMSLAGSBILD

Foto: Karl Nilsson

**ANSVARIG UTGIVARE/
CHEFREDAKTÖR**

Daniel Skoglund 076-525 40 85
daniel.skoglund@officersforbundet.se

REDAKTÖR

Josefine Owetz 070-654 45 00
josefine.owetz@officersforbundet.se

REPORTER

Linda Sundgren 070-820 39 88
linda.sundgren@officersforbundet.se

ADRESS

Förbundskansli/tidningsredaktion
Box 5338, 102 47 Stockholm
Besöksadress: Sturegatan 15

TELEFON OCH FAX

Växel 08-440 83 30
Fax 08-440 83 40

ANNONSER

Irmér Media AB, 08-742 10 08
info@irmérmedia.com

Annons bokus senast 1 vecka före redaktionellt manusstopp.

LAYOUT

Produktionsdesign AB
www.produktionsdesign.se
info@produktionsdesign.se

TRYCK

Ljungbergs tryckeri,
Klippan

MANUSSTOPP

Officerstidningen
Nr 6, 20 september
Nr 7, 25 oktober

INSÄNDARE

Insändare som överskrider 3500 tecken inklusive blanksteg tas ej emot.

Eftertryck utan skriftligt tillstånd från redaktionen förbjöds.

Insändare skickas till:
info@officersforbundet.se

Ännu inget beslut om vinterskydd

Helavfuktad hall är bäst men dyrast. Kapell på ställning är billigt men väderkänsligt. Det visar försöken med skydd av upplagda stridsbåtar som nyligen avslutades. Beslut om vilken lösning det blir har dock ännu inte fattats.

Amf 1 i Berga har problem med upplagda stridsbåtar som vintertid oxiderar, möglar och fryser sönder. Något skydd vid vinterförvaring finns inte och väder och vind har gått hårt åt båtarna med stora materiella skador som följd.

– Så här har det varit i många år. General efter general har kommit ner hit och sagt att så här kan vi inte ha det, det måste vi göra något åt. Sedan har det inte hänt något, säger Andreas Nordén, förbandets logistikchef

Men nu har Högkvarteret beslutat att avdela pengar för att förbättra skyddet av båtarna. Försök med olika typer av täckning inleddes förra året och pågick fram till i maj i år. Resultaten visar att den förvaring som ger bäst skydd är helavfuktad hall liksom maskingarage (stolplada). Konstruktionerna tål såväl regnstormar som blötsnö och är beständiga över åren, däremot är de dyra att bygga och dessutom oflexibla.

Nästa generation stridsbåt

– Stridsbåt 90 är en gammal modell och vi vet inte hur de båtar som ska ersätta den kommer att se ut. Risken är att vi investerar i dyra förvaringsbyggnader som inte går att använda till nästa generation stridsbåt, säger Andreas Nordén.

En annan förvaringslösning som testats är tält. De ger ett bra skydd, är relativt billiga men känsliga för hårt väder. Ulf Carlson vid Forsvarets tekniskola (FMFS) har genomfört studien. Han menar att tält inte är någon hållbar lösning i längden.

– Alla vet ju hur vädret kan vara längs kusten och hade det börjat blåsa upp kvällen före julafton och båtarna stod i tält, hade i alla fall jag haft svårt att sova.

Foto: FM

Stridsbåtarna tar skada av att stå fritt på vintern.

Det har även gjorts försök med inplastning av båtar, men där har man haft problem att få tätt.

– Det finns ingen som har lyckats plasta in en stridsbåt på ett bra sätt, det är för många delar som sticker ut. Inplastning kräver också att man anlitar folk utifrån som kan göra det. Vill man ha en tillfällig lösning är det bättre med en presenning på ställning av samma modell som används för fritidsbåtar. På längre sikt vore en helavfuktad hall bästa lösningen, säger Ulf Carlson.

För en bra och säker förvaring behöver också vissa åtgärder på båtarna vidtas. Stridsbåt 90 är försedd med otäta stävluckor vilket lett till att vatten trängt in i förpiken. När temperaturen sjunkit under nollan har durken frusit sönder.

Torrluft

– Jag förstår inte varför man inte löst problemen med luckorna tidigare. Jag har arbetat i flottan i många år och där skulle vi aldrig ha otäta luckor på fartygen, det borde Amf inte heller ha, säger Ulf Carlson.

Ett annat konstruktionsproblem är att anslutningen för torrluft till motorrummen är för kort. Samt-

FAKTA: Följande skydd av stridsbåtar testades vintern 2015/2016

Tält helavfuktat

Fördelar: Snabb byggnation som är relativt billig. Tillgänglighet för service, underhåll och tillsyn. God arbetsmiljö. Lätt att övervaka avfuktning.

Nackdelar: Tål inte extremväder som hård vind eller snöfall vilket kan leda till sekundärskador på förvarad materiel. Kräver täthet.

Stolplada/maskingarage

Fördelar: Tåligt och långsiktigt.

Nackdelar: Svårt att ändra vid byte till större materielsystem som ska förvaras.

Skärmtak

Fördelar: Rangering. Tillgänglighet för service, underhåll och tillsyn. In-syn. Enkel tillgänglighet via servicebrygga.

Nackdelar: Väderskydd. Sämre arbetsmiljö. Saknar skydd mot fåglar.

”Risken är att vi investerar i dyra förvaringsbyggnader som inte går att använda”

Inplastning:

Fördelar: Ger möjlighet till avfuktning även på däck. Kan skydda hydraulslangar med mera till skopor. Lätt att laga hål.

Nackdelar: Svag hållbarhet, kräver specialutrustning och kunskap för montering. Lösningen är endast av engångskaraktär. Kräver mycket bolstring. Problem med tillgänglighet för service, underhåll och tillsyn.

Kapell på ställning:

Fördelar: Enkelt och återanvändbart, kan monteras av alla med en enkel instruktion.

Nackdelar: Många delar. Stormkänsligt. Materieförvaltats.

Hall helavfuktad:

Fördelar: Service, underhåll och tillsyn.

Nackdelar: Dyr.

liga provade förvaringsmodeller är förenade med inblås av torrluft för att hålla fukten borta, men eftersom muffen till slangen inte når tillräckligt långt in kan torrluft inte garanteras.

– Det här är också något som måste korrigeras för att skapa en bra miljö under uppläggning, konstaterar Ulf Carlson.

LINDA SUNDGREN

Fortfarande inget beslut om granatkastare

Beslutet om hur försvarets nya stridsfordonsburna granatkastarsystem ska utformas dröjer. Men under hösten kommer beslut troligen att tas.

Som Officerstidningen tidigare berättat om var planen att fatta beslut innan sommaren, men ännu har inget sådant tagits.

– Vi måste komma vidare till en industribeställning så snart som möjligt. Det är ont om tid i projektet. Men än så länge ser det ut att vara möjligt, säger Joakim Lewin, funktionsansvarig på FMV.

Inget internationellt samarbete

Under våren har en beredning gjorts kring utformningen av det nya granatkastarsystemet. Även möjligheten till ett internationellt samarbete har utretts, vilket är en anledning till att beslutet har dröjt.

– Vi har tittat på möjligheten att göra något samarbete med ett annat land. Framförallt med tanke på de fördelar som det skulle kunna innebära för systemets livslängd. Men vi har landat i att möjligheterna till det inte finns, säger Thomas Engevall, försvarslogistikchef på Försvarsmakten.

Nu finns ett förslag på beslut om hur systemet ska utformas. I början av september kommer Försvarsmakten att föreslå det för regeringen, som sedan tar ställning om investeringen.

– Normal handläggningstid hos regeringen är åtta till tio veckor. När det väl är klart kan upphandling ske, säger Thomas Engevall.

JOSEFINE OWETZ.

Officersprogrammet Nedläggningshot undanröjt

Hotet om indragen examinationsrätt för officersprogrammet är undanröjt. Efter hård kritik från Universitetskanslerämbetet vidtogs en rad åtgärder och Försvarshögskolan får nu högsta betyg.

– I viss mån kan man säga att vi har räddat Försvarsmakten.

Officersprogrammet är ett fundament för att verksamheten ska fungera, säger Försvarshögskolans (FHS) rektor, Romulo Enmark.

Efter en granskning hösten 2014 gav Universitetskanslerämbetet, (UKÄ), officersprogrammet omdömet bristande kvalitet. Särskilt allvarigt såg myndigheten på den låga vetenskapliga nivå som gick igen i studielitteratur, lärare och studentuppsatser. Om bristerna inte avhjälpes riskerade FHS att förlora examinationsrätten för programmet. Sedan dess har ett omfattande arbete pågått på FHS med att försöka komma till rätta med problemen. Andelen vetenskaplig litteratur har ökat, fler kursansvariga och examinatorer med

Romulo Enmark

forskarkompetens har tillsats och studenterna får tidigt börja öva på att skriva rapporter. Efter förändringsarbetet får officersprogrammet nu omdömet hög kvalitet av UKÄ och därmed föreligger inte längre någon risk för nedläggning.

”Fullständiga rättigheter”

– Det här betyder väldigt mycket för oss, men det kan sammanfattas i

framför allt två saker. Dels att vi lyckats definiera ämnet krigsvetenskap i förhållande till akademisk; dels att vi kommit steget närmare fullständiga rättigheter, med examinationsrätt på forskarnivå i ämnet krigsvetenskap, säger Romulo Enmark.

LINDA SUNDGREN

58 OP-kadetter tog examen

58 officerare tog examen från Karlberg första juli. Övriga 23 kadetter erhöll ingen examen då uppsatserna antingen inte lämnats in eller underkänts.

– 30 procent kan låta mycket, men det är samma resultat som förra året. I ett nationellt akademiskt perspektiv är en underkänningsgrad på cirka 30 procent inte ovanligt, säger Jan Ångström, professor i krigsvetenskap vid FHS, samt kursansvarig examinator för uppsatskursen.

Kompletterat under sommaren

Av de 23 kadetterna var det sex stycken som inte lämnat in någon uppsats och sju vars uppsatser underkändes. De har kunnat komplettera uppsatserna under sommaren och kommer att ges en ny möjlighet att klara kraven vid omexamination i början av september.

Ångström tycker inte att man ska lägga för mycket fokus på antalet som inte klarade första

examinationen utan se hur många som klarar sig genom efter den andra examinationen. FHS har tidigare erhållit kritik från Universitetskanslerämbetet (UKÄ) för bristande kvalitet rörande just vetenskapligheten på officersprogrammet och har jobbat om innehållet för att bättre klara kraven.

– Det är först i och med OP 15–18 som kadetterna fått en utbildning som är helt utformad utifrån de åtgärder vi vidtagit för att höja nivån i enlighet med UKÄ:s önskemål. Då hoppas jag att vi får se färre som underkänts, säger Jan Ångström.

Försvarsmakten behöver få in minst 150 nya heltidstjänstgörande officerare (OF/K) per år för att ersätta de som slutar.

DANIEL SKOGLUND

> NOTISER

CHEFER HBTQ-UTBILDADES UNDER PRIDEVECKAN

Under Prideveckan i slutet av juli, bjöd Försvarsmakten in chefer till en besöksdag. Närmare 60 personer deltog, varav ett 40-tal från Försvarsmakten. Dagen omfattade bland annat ett referat från seminariet "I (o)

takt med makten – när normer utmanas i försvaret". Det skriver Försvarsmakten på sin hemsida. Åhörarna fick också ta del av en paneldebatt som bland annat diskuterade hur gay-, bi och transpersoner i försvaret känner

sig ensamma, men också vikten av bra chefer som kan skapa en inkluderande verksamhet. Under eftermiddagen hölls en historisk föreläsning om hur HBTQ-personer genom åren blivit bemötta i Försvarsmakten. Fram till

1976 fick den som var öppet homosexuell vid mönstringen per automatik så låg klassning att de frikallades eller möjligen kunde krigsplaceras i totalförsvaret. (LS)

Beslutet om att försvaret får öva 30 dagar per år över Vättern har överklagats av ett hundratal personer och organisationer, bland annat Försvarsmakten.

Beslut om ökat antal flygdagar över Vättern dröjer

Försvarsmakten fick i maj ja från Länsstyrelsen till att öka antalet övningsdagar med Gripenflyg över Vättern. Men beslutet om det nya tillståndet har överklagats.

I slutet av maj kom beslutet från Länsstyrelsen i Västra Götaland om att Försvarsmakten får öva mer vid flygskjutmålet Hammaren i Vättern. Det nya beslutet ökar antalet skjutdagar från 20 till 30 per år. Men Försvarsmakten, som i ansökan ville ha 50 övningsdagar om året, har överklagat det nya tillståndet.

– Försvarsmakten ska öka den operativa förmågan och för att kunna göra det behöver vi öva fler

dagar än vad vi gör i dag, säger Lina Weinmann, chef för Försvarsmaktens miljöprövningsenhet.

Länsstyrelsens tillstånd innehöll även en del begränsningar, bland annat ett längre övningsuppehåll mellan den 1 juni och 30 september.

– Det finns flera delar i Länsstyrelsens beslut som är problematiskt för Försvarsmakten, men kanske främst villkorspunkten om ett sommaruppehåll. Med det uppehållet blir det svårt att nyttja flygskjutmålet på ett realistiskt och bra sätt, säger Lina Weinmann.

Ytterligare 100 överklaganden
Länsstyrelsen motiverar begränsningen av antalet övningsdagar

med att det hade blivit för stor omgivningspåverkan för de som bor runt sjön.

– Vi ansåg att 50 dagar hade blivit allt för mycket. 30 dagar är en lämplig tidsram för att begränsa påverkan för omgivningen. Buller för boende i området är en orsak till begränsningen, att minska påverkan på fågellivet en annan, säger Martin Jansson, ordförande i miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen i Västra Götaland.

Ytterligare runt 100 överklaganden mot beslutet har inkommit från missnöjda privatpersoner, organisationer, kommuner och företag.

Nu skickas överklagandet vidare till mark- och miljödomstolen där ärendet ska beredas. Därifrån

FAKTA flygskjutmålet Hammaren

Försvarsmakten har idag tillgång till två fasta flygskjutmål i landet, varav ett finns lokaliserat i Luleå, Junkön, som i huvudsak nyttjas av F21. Flygskjutmålet Hammaren i Vättern är det enda kvarvarande skjutmålet i södra Sverige för skjutning med automatkanon från JAS39 Gripen.

skickas ett yttrande med ett förslag på beslut vidare till regeringen, som fattar beslut i ärendet.

Fram till dess gäller det gamla tillståndet för övningsverksamheten över Vättern.

JOSEFINE OWETZ.

AD TAR UPP AFGHANSKADA I OKTOBER

Den 28 oktober kommer arbetsdomstolen (AD) att ta upp Officersförbundets mål rörande ersättning till en medlem som skadats i Afghanistan. Officersförbundet menar att staten inte följt avtalet som säger att

man ska ge tjänstgörande i internationell insats ersättning för försäkringar som inte faller ut på grund av force majeure. (Se text i OT 2/2016, sid. 16.) (DS)

NYTT FN-MANDAT I MALI

I slutet av juli fick insatsen i Mali, Minusma, ett nytt och starkare mandat från FN:s säkerhetsråd. Det nya mandatet innebär att Minusma ska agera mer proaktivt för att skydda civilbefolkningen.

Mandatet ger även ett större utrymme att möta asymmetriska hot, som minor och indirekt eld, förklarar Per Malmberg, Försvarsmaktens juridiska rådgivare på Mali 04, på Försvarsmaktens hemsida. (JO)

Allt fler patienter till veteranmottagningen

Psykiska problem efter en insats kan uppstå långt efter att veteranen kommit hem. Det märker personalen vid veteranmottagningen i Uppsala som varje vecka får upp till tre nya patienter.

Den 15 januari öppnade veteranmottagningen på Akademiska sjukhuset i Uppsala. De vänder sig till dem som drabbats av psykiska besvär efter utlandstjänstgöring. Mottagningen har mellan 70 och 80 patienter inskrivna och varje vecka tillkommer en till tre nya veteraner.

– Vanligast är att de kommer i kontakt med oss via någon av våra befintliga patienter, säger Stefan Olsson, specialistsjuksköterska i psykiatri. Till årsskiftet räknar vi med att ha ett 100-tal inskrivna och det är ungefär så många vi har kapacitet för. Men inom Akademiska finns också en läkare och en kurator som själva är veteraner och som skulle kunna hjälpa oss om det behövs, hur mycket är dock osäkert.

Stefan Olsson berättar att veteranerna som vänder sig till mottagningen har olika typer av besvär. Vissa lider av PTSD (posttraumatisk stress) medan andra har annan typ av problematik där sömnstörningar och förhöjd vaksamhet är vanliga symtom.

Ryggen fri

– Man vill kanske sitta med ryggen mot en vägg och ha uppsikt över omgivningen eller har problem att vistas i folksamlingar. Det kan vara ganska begränsande i det dagliga livet.

I samtalen med patienterna har det visat sig att det inte krävs någon omfattande traumatisk händelse eller deltagande i eldstrid för att ut-

Veteranmottagningen i Uppsala får kontakt med mellan en och tre nya veteraner varje vecka.

Foto: Johan Wahlgren

”Vi ser många som får problem först efter tio-tjugo år.

veckla psykiska problem i samband med utlandstjänstgöring.

– Vi har märkt att en långvarig, hög stressnivå är en utmaning för individen. Man har svårt att slappna av när man kommer hem och har en fortsatt hög alerthet, säger Stefan Olsson.

En annan slutsats man dragit är att det många gånger dröjer flera år efter avslutad insats innan problemen visar sig.

– Vi ser många som får problem först efter tio till tjugio år. Man har åkt ut första gången när man varit runt 20 och sedan kanske gjort ett par vändor till utan att känt av några problem. Men så blir man lite äldre och kanske drabbas av något i livet och då kommer det här upp.

Veteranmottagningen föregicks av ett forskningsprojekt som Akademiska drev med en ny medicin mot PTSD och mottagningens första patienter var deltagare från det projektet.

Fler från Afghanistan

– Våra första patienter hade varit i Kosovo och Bosnien. Nu börjar de som varit i Afghanistan att komma och de är lite yngre, säger Stefan Olsson.

Inledningsvis får patienterna genomgå en fysisk och psykisk utredning. Behandlingen anpassas sedan efter den enskilda individens behov med samtal, terapi och i vissa fall mediciner. Enligt Stefan Olsson går det att bli botad från besvären, även PTSD.

– Minnena försvinner inte, men man kan lära sig att hantera och kontrollera symtomen så att man kan leva ett normalt liv.

Stefan Olsson

Foto: Privat

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

SVENSKT LUFTRUM KRÄNKT AV AMERIKANSKT FLYG

Den fjärde augusti kom ett amerikanskt statsluftfartyg, av typen RC-135U, in i svenskt luftrum utan tillstånd. Händelsen betraktas därför

som en kränkning. Det var när statsluftfartyget färdades söder om Karlskrona som det under en kort sträcka kom innanför svensk terri-

torialgräns. En rapport om det inträffade har överlämnats till regeringen, skriver Försvarmakten på sin hemsida. (JO)

Foto: Wikipedia commons

Fyra personer fick motta medaljer under årets veterandag.

Statsministern talade på årets veterandag

För första gången var statsministern närvarande under veterandagens medaljceremoni. Det glädde inte minst arrangörerna som under flera år varit kritiska till att regeringschefen inte deltagit vid hedrandet av Sveriges veteraner.

Den 29 maj hölls veterandagen vid Sjöhistoriska museet på Gärdet i Stockholm. Dagen inleddes vid niotiden på morgonen med uppvisning av bland annat stridsbåt 90, fallskärmshoppning från

helikopter och överflygning av TP 84 Hercules.

Uppskattat tal

Under eftermiddagens ceremoni delades fyra medaljer ut, samtliga för sårad i strid i samband med utlandstjänstgöring. Förutom kungen, talmannen, ÖB och försvarsministern var också statsminister Stefan Löfven på plats. Det var första gången en statsminister deltog i ceremonierna och han höll ett tal som fick mycket uppskattning, både bland åhörarna på plats och i sociala media.

– Det har ett väldigt stort symbolvärde att han är med. Det visar att han står bakom svenska veteraner och ger dem erkänsla och respekt, säger Per Lennartsson på Veteranförbundets kansli.

LINDA SUNDGREN

Följande medaljer delades ut

Försvarsmaktens medalj för sårad i strid, i silver, tilldelas Olle Wärnick, Gunnarn, för sina skador under strid i Gaza, 1967.

Försvarsmaktens medalj för sårad i strid, i silver, tilldelas Per Sjöberg, Kulltorp, för sina skador under strid i Kosovo, 2004.

Försvarsmaktens medalj för sårad i strid, i silver, tilldelas Andreas Stenberg, Kristianstad, för sina skador under strid i Afghanistan, 2011.

Försvarsmaktens medalj för sårad i strid, i silver, tilldelas Lenn Moberg, Torslanda, för sina skador under strid i Makedonien, 1993.

Första steget mot Natolänk 22 taget

Svenska marinen har påbörjat införandet av länk 22.

Länken används inom Nato och är marinens motsvarighet till flygets

länk 16 som gör det möjligt att överföra meddelanden med säker radiokommunikation över långa avstånd. I slutet av maj fick Sverige ta emot guideböcker för

implementering och mjukvara för länk 22. Målet är att den ska installeras på Visbykorvetterna och ledningsfartyget Carlskrona. Data-länkprocessorerna kan även hantera

länk 16-meddelanden vilket gör det möjligt att dela information mellan flyg och marina enheter.

LINDA SUNDGREN

MINRÖJNINGSFARTYG MODIFIERAS

Försvarets materielverk, FMV, har tecknat ett avtal med Saab Kockums AB om modifiering av två minröjningsfartyg, det skriver FMV på sin

hemsida. Fartygen, som är av Kosterklass, kommer att levereras 2017 och 2018. Ordervärdet är 147 miljoner kronor. (JO)

INGEN EXPROPRIERING I GÖTEBORG

Fortifikationsverket har dragit tillbaka ansökan om tillstånd till expropriation av nyttjanderätt till vissa fastigheter inom Göteborgs skärgårdsskjutfält.

Frivilliga överenskommelser har fattats med berörda fastighetsägare till fastigheterna Styrso, Donsö och Vrångö. (JO)

Årets veteran

Strider för afghanska tolkars rätt till skydd

Afghanistanveteranen Callis Amid är en av grundarna till kampanjen "Tolkarna" som kämpar för afghanska tolkars rätt till skydd. Den 29 maj utnämndes han till årets veteran för sitt omfattande engagemang.

– Det är väldigt hedrande, säger han. Särskilt med tanke på att utnämningen kommer från de egna leden, utlandsveteraner som vet vilka risker svenska soldater och tolkar utsatts för.

Under den Natoleda insatsen i Afghanistan tjänstgjorde ett 40-tal lokala tolkar för Försvarsmaktens räkning. Enligt Callis Amid, som själv gjort tre insatser i Afghanistan, var tolkarna helt oumbärliga vid uppdrag utanför campen.

– Vi behövde dem för språket och den kulturella förståelsen, men också för att kunna läsa av lägesbilderna. De uppfattade när något avvek från normalbilden och folk inte betedde sig som de brukar. Att få några sekunders förvarning innan en stridsituation kan vara skillnaden mellan liv och död och tolkarna har bokstavligen räddat liv.

Lever gömda

Tolkarna var ofta universitetsstudenter i åldern 20 till 30 år när de rekryterades av Försvarsmakten och uppdragen innebar stora risker för dem. Både genom stridshot under själva tjänsteutövningen och därför att de uppfattades som förrädare av motståndargrupper i landet. När Sverige lämnade Afghanistan 2014 lovade svenska regeringen att ombesörja tolkarnas behov av skydd men Callis Amid, som följde frågan, kunde snart konstatera att så inte skedde.

Callis Amid, knästående till höger i främre raden, utnämndes till årets veteran för sin kamp för att de afghanska tolkarna ska få skydd.

– Ungefär hälften av dem har fått uppehållstillstånd i Sverige men ett 20-tal är fortfarande kvar i Afghanistan. De tvingas leva gömda, deras familjer utsätts för hot och de har tvingats ta barnen ur skolan.

Att som regeringen velat, likställa de afghanska tolkarnas rätt till uppehållstillstånd med andra asylsökande grupper, är fel, anser Callis Amid.

– Det är Sverige som skapat hotbilden mot dem genom att anställa dem i Försvarsmakten vilket i sin tur bottenar i ett riksdagsbeslut om att vi skulle tjänstgöra i Afghanistan. Därför är regeringen också skyldig att ge dessa personer skydd.

En debattartikel om dagen

I november i fjol startade Callis Amid, tillsammans med Stefan Olsson, kampanjen Tolkarna. Den verkar för att staten ska ta ansvar

för tolkarnas rätt till skydd och bevilja dem prövningstillstånd.

– Mellan den första och den tjugofjärde december skrev vi en debattartikel om dagen om hur regeringen misskötte frågan och presenterade en rad fakta. Vi kämpar för att tolkarna inte ska glömmas bort och hamna under den mediala radarn och vi har fått stor uppmärksamhet.

Under våren kom ett positivt besked för tolkarna. Migrationsdomstolen körde över Migrationsverkets tidigare beslut och gav tre afghanska tolkar rätt till skydd med hänvisning till deras särskilda anknytning till Sverige.

– Domen är helt unik och öppnar för att de tolkar som är kvar i Afghanistan ska kunna ta sig till svenska ambassaden i Kabul för att söka uppehållstillstånd. Men på ambassaden nekar man tolkarna

tillträde med hänvisning till att man saknar kompetens att läsa afghanska dokument, vilket kan tyckas mycket märkligt för en ambassad i Kabul.

Farlig resa

Istället, säger Callis Amid, hänvisas tolkarna till de svenska ambassaderna i Pakistan, Indien och Iran för att få sina ärenden prövade.

– Men det är en mycket farlig resa eftersom de riskerar att bli påkomna med handlingar som styrker deras samarbete med svensk militär, vilket vore samma sak som en dödsdom. Dessutom måste de betala resan ur egen ficka.

– Jag hoppas att regeringen nu ska ta ett samtal med sina underlydande myndigheter och UD så att tolkarna i Afghanistan får möjlighet att söka uppehållstillstånd i Kabul.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

30 PROCENTS VAKANSER PÅ NYA GRUNDUTBILDNINGEN

I början av augusti hade 2200 personer antagits, eller redan ryckt in, till den nya, längre, militära grundutbildningen

(numera förkortad MGU). Antalet planerade utbildningsplatser är 3200. Ansökningsperioden till årets inryck är

öppen in i mitten av september varför fler rekryter lär tillkomma. Försvarsmaktens prognos är att 2500–2700

kommer att rycka in under året, det vill säga att 78–84 procent av platserna kommer att fyllas. (DS)

Äntligen en annons som kan löna sig.

Bolån
RÄNTA FRÅN
1,29%

Du har unika förmåner som medlem i Officersförbundet!

Danske Bank och Officersförbundet har inlett ett långsiktigt samarbete som kommer att ge dig som medlem en hel del exklusiva förmåner.

Du kan t.ex. få:

- Egen personlig rådgivare
- Våra vardagstjänster kostnadsfritt första året
- Bolån från låga 1,29 %*

Vi har fler förmåner som väntar på dig och som vi samlat i Danske Förmånsprogram. Gå in på danskebank.se/officersforbundet och upptäck dem idag. Vårt mål är att du når dina.

Läs mer om erbjudandet på danskebank.se/officersforbundet

Danske Bank

* 3 månader 1,29 %. Effektiv ränta 1,298 %. Ex 2 Mkr/50 år, totalt 2 647 405 kr

Utsedda till Årets Bank av Privata Affärer 2015

Viss ökning av arbetsskador i försvaret

Antalet arbetsskador inom försvaret ökar och de flesta sker i samband med fysisk träning. Det visar den senaste arbetsskaderapporten från Försvarsmedicincentrum.

Mängden anmälda arbetsskador inom försvaret har ökat, från 1 639 år 2014 till 1 692 i fjol och omfattar såväl olyckor som arbetssjukdomar. Olycksskador är vanligast i samband med fysisk träning (14 procent) följt av bullerskador (8 procent) samt tandskador (7 procent). Mest skadedrabbade är gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS).

– Vilket inte är så konstigt med tanke på den verksamhet de ägnar sig åt, säger Björn Skoog på Försvarsmedicincentrum, Fömedc, som sammanställt rapporten.

”Bakvänd åtgärd”

Den stora ökningen av bullerskador som rapporterades för 2014 har gått tillbaka, men fortfarande är buller den näst vanligaste skadeorsaken inom kategorin olyckor.

– Det är svårt att komma åt dem. Vanligtvis brukar mellan 30 och 40 procent av dessa skador orsakas av vådaskott och vid sådana tillfällen har man ju sällan hörsel-

skydd på sig, säger Björn Skoog.

Hörselskador är sedan nittioåret ett så kallat prioriterat arbetsmiljöområde inom Försvarsmakten. Det har resulterat i flera åtgärder och färre skador.

Tandskador

– För några år sedan infördes krav på hörselskydd vid patron i och ur vilket minskat skadorna. Samtidigt kan jag tycka att det är en något bakvänd åtgärd. När du laddar eller gör patron ur ska det inte smälla och kunde alla hantera sina vapen till 100 procent skulle det här inte vara något problem, säger Björn Skoog.

Även det relativt stora antalet tandskador kan hänga samman med bristande färdighet, menar Björn Skoog.

– Man slår tänderna i vapnet när man kastar sig ner på marken eller intar olika ställningar i samband med vapenhantering. Det har funnits förslag om att munskydd ska användas tills man blivit fähig, men det har inte förverkligats.

Bland rapporterade arbetssjukdomar är belastningsbesvär vanligast, följt av psykiskt trauma och sociala och organisatoriska faktorer.

LINDA SUNDGREN

SVENSK GENERAL NY CHEF FÖR UNMOGIP

Per Lodin är ny chef över FN:s militära observatörsgrupp i Indien och Pakistan, UNMOGIP. I juni meddelade FN:s gene-

ralsekreterare utnämningen. Det var 30 år sedan en svensk fick motsvarande uppdrag inom FN, skriver Försvarets

materielverk, FMV, på sin hemsida. Lodin kommer närmast från FMV där han varit chef för verksamhetsområdet Anskaff-

ning och logistik. Mellan 2006 och 2007 var Lodin chef för en av Kosovo-styrkan multinationella brigader. (JO)

Afghanistan har gett många positiva effekter, men även lett till att nationella förmågor har trängts ut, enligt rapporten.

Rapport från FOI Afghanistan – mer plus än minus för FM

Insatsen i Afghanistan har ökat Forsvarsmaktens samlade förmåga till operationer, men priset har varit högt. Den slutsatsen dras i en rapport från FOI.

Under tolv år deltog Sverige med trupp i den Nato-ledda Isaf-styrkan i Afghanistan. Inledningsvis i liten skala med endast ett 30-tal individer för att sedan växa till över 500 i slutet av 00-talet. Sammanlagt har över 8 000 svenska soldater och officerare tjänstgjort i en eller flera kontingenter.

Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI, har på uppdrag av regeringen granskat hur det här har påverkat Forsvarsmakten. Den övergripande slutsatsen är att insatsen varit mer positiv än negativ. Deltagandet beskrivs som något av

en ”reality check” där förmågor satts på prov i skarpt läge. Soldatfärdigheter och ledarskap i utsatt miljö har utvecklats och tilltron till taktik, system och materiel har ökat. Även nya, och nygamla, förmågor har utvecklats, däribland försvarsmedicin, medevac och mörkerförmåga.

Utvecklad veteranhantering

– En viktig effekt är att vi fått förståelse för de krav som ställs på insatser i komplexa miljöer, både för organisationen som helhet och för personalen, säger Pär Eriksson vid FOI. Förmågor som veteranhantering, gender och kommunikation har också byggts upp.

Men i rapporten utpekas även

”Tilltron till taktik, system och materiel har ökat”

ett antal mindre gynnsamma utkomster av Afghantantiden. Som att utveckling och anskaffning av nationellt betingat materiel fördröjts och att utbildning av ett antal kompetenser med inhemsk profil nedprioriterats. Man har också låtit anställning av soldater gå före utvecklandet av insatsorganisationen.

– En tydlig effekt av Isaf var att samordning och uppträdande som större förband blev väldigt efterstätt, säger Pär Eriksson.

Tolv miljarder

Men han poängterar att Afghani-insatsen bara var en bidragande orsak till de omfattande föränd-

ringar som skedde inom Forsvarsmakten mellan 2002 och 2014.

– Under den här perioden hade vi hela processen med omställning från invasions- till insatsförsvaret och det går inte att se Afghanistan som en isolerad företeelse.

Slutnotan för de tolv år som Sverige deltog i Isaf landar på tolv miljarder, en summa Forsvarsmakten hjälpt FOI att ta fram. Men den verkliga siffran är sannolikt betydligt högre eftersom flera tunga utgiftsposter inte tagits med i beräkningen. Dit hör kostnader för materielslitage, utvecklande av system kopplat till insatsen (exempelvis helikopter 16) liksom omfördelning av resurser inom allt från verkstad till forskning och utveckling.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

PORTUGISISK UBÅT I SVENSKT VATTEN

Den 26 juni kom den portugisiska ubåten Tridente in på svenskt territorium utan tillstånd. Det skriver Forsvarsmakten på sin hemsida. Händelsen inträffade strax söder om

Göteborg och ubåten befann sig hela tiden i ytläge. Forsvarsmakten betraktar händelsen som en kränkning och en rapport har överlämnats till regeringen. (LS)

NYTT AVTAL OM MILITÄR SJÄLAVÅRD

Forsvarsmakten har ett förnyat avtal med Svenska Kyrkan om den militära själavården.

Kyrkan bidrar årligen med 563 000 kronor för

fältprosttjänsten, medan Forsvarsmakten står för lönekostnader samt kostnader för verksamheten. (JO)

RÖS-skyddat säkerhetsskåp

för servrar i skalskyddsklass SS1/EMP

Säkerhetsklass SS3492!

Säkerhetsskåpet har utvecklats av KAMIC tillsammans med Rosengrens på uppdrag av försvaret. Skåpet är en säkerhetsinvestering för att skydda viktig information på servrar m.m. från intrång. Välkommen att kontakta oss för mer information!

ROSENGRENS

KAMIC INSTALLATION AB / EMC • 054-57 01 20 • www.kamicemc.se
GUNNEBO NORDIC AB / ROSENGRENS • 010-209 51 36 • www.rosengrens.se

A PART OF KAMIC COMPONENTS

Foto: Lars Thulin

BASALT utvecklar och levererar säkra system och tjänster till myndigheter och företag inom samhällsviktig verksamhet.

Se nyheterna och framtidslösningarna!

SKYDD 2016 presenterar dagens och morgondagens säkerhetslösningar. Innovativt, inspirerande och supersmart.

Branschens hetaste mötesplats!

Se de senaste nyheterna, träffa leverantörerna och uppdatera dina kunskaper. Du får en komplett bild av branschutvecklingen. Och den är högintressant. **SKYDD 2016** är årets viktigaste mässa för dig som jobbar med säkerhet, brand och räddning. **Missa inte det!**

Smart City!

Temaområde kring hur Internet of Things kan påverka säkerhetsmarknaden och bidra till smartare byggnader och städer i framtiden.

En upplevelse i världsklass!

SKYDD 2016 presenterar kreativa säkerhetslösningar inom en mängd olika områden tillsammans med personligt skydd och utrustning och fordon för räddningsarbete och brandbekämpning i världsklass. Öppna **kostnadsfria seminarier** – välj bland över 70 olika program-punkter från fem scener.

Alla utställare, seminarieprogram, hotell & reseinfo m.m. hittar du på www.skydd.net

För fri entré, registrera dig på www.skydd.net

Security as a Service
Kommunikations-system
Integrerade system
The Internet of Things
IT-Säkerhet
ID- och tillträdes-kontroll
Bevakning
Larm & Åtgärd
Helhetslösningar

NORDENS STÖRSTA SÄKERHETS-MÄSSA!

SKYDD !

Säkerhet / Brand & Räddning
25-27 oktober 2016

Insatsarbetstiden: Utbrett missnöje på

Missbruk av lojaliteten och en felaktig tillämpning av arbetstidsavtalet. Kritiken mot användandet av insatsarbetstid är utbredd bland personalen på helikopterflottiljen.

– Man utnyttjar vår officersetik och tjänstgöringsskyldighet, säger Mats Häggström, ordförande för Officersföreningen vid Helikopterflottiljen (OF Hkp).

Debatten om Försvarsmaktens användande av insatsarbetstid har återigen blossat upp. Under sommaren har frågan tagits upp i media och på sociala medier, bland annat efter en uppmärksammad artikel i Svenska Dagbladet den 16 augusti.

Insatsarbetstidsavtalet kom till för att Försvarsmakten skulle kunna hantera omfattande extraordinära militära händelser som inte går att

förutse och då snabbt kunna aktivera personal. Men avtalet används även vid annan typ av verksamhet, trots återkommande kritik från fack och anställda.

Helikopterflottiljen är ett förband där Officersförbundet i sommar har väckt tre tvister gällande just insatsarbetstid. En av tvisterna handlar exempelvis om när en helikopter 16 med besättning deltog under en helg i maj i brandsläckning på Gotland. Förbundet begär nu utbetalning av övertid och jour för sex medlemmar som fått ersättning för insatsarbetstid.

Dumlojala

En anställd vid Helikopterflottiljen, som vill vara anonym, berättar att missnöjet hos honom och kollegorna är stort.

– Det är mycket irritation på förbundet efter Gotlandsbekämpningen. Man känner att arbets-

givaren utnyttjar systemet för att inte behöva betala. Vi är alla dumlojala och ställer upp. Men i vissa fall gör man det med en knuten hand i fickan, men man kommer ju, säger han.

Han tillägger:

– Varje gång vi åker ut är det oklart vilka premisser det är som gäller, om det är insatsdygn eller inte. Det är en stor ekonomisk skillnad. Även vid sedan länge inplanerade övningar används insatsarbetstid. Man missanvänder avtalet.

”Spelar på medlemmarnas vilja”

Mats Häggström, ordförande OF Hkp, är väl medveten om att irritation är utbredd bland medlemmarna på Helikopterflottiljen.

– Principiellt tycker jag att arbetsgivaren använder insatsarbetstid på ett felaktigt sätt. Man spelar på medlemmarnas vilja att ställa upp, säger han.

Officersförbundet har väckt flera tvister röra

Han menar att insatsarbetstid tillämpas felaktigt, och att släckning av skogsbrand och eftersök av försvunna personer inte är den typen av händelser där insatsarbetstid ska användas.

– Vi anser inte att släckning av skogsbrand och eftersök av försvunna personer handlar om rikets

One partner for all missions

Helikopterflottiljen

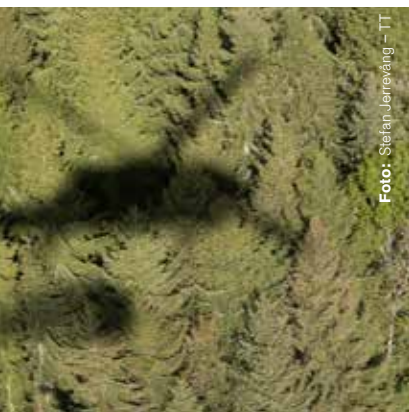

Foto: Stefan Jerrevång - TT

nde insatsarbetstid på flottiljen.

säkerhet och därför bör en annan del av arbetstidsavtalet tillämpas. Syftet med insatsarbetstid är enligt vårt sätt att se det inte brandbekämpning, säger Mats Häggström.

Order av högre chef

Peder Söderström, chef för Helikopterflottiljen, skriver i en skrift-

lig kommentar till Officerstidning följande rörande diskussionen om arbetstiden:

”Jag kan förstå att medarbetarna känner sig missnöjda vilket naturligtvis inte är bra. Vi har väldigt lojala medarbetare som vi inte klarar oss utan. Jag måste dock förhålla mig till den tolkning av arbetstidsavtalet som arbetsgivaren gör vid varje enskilt tillfälle vilket framgår av den order jag får av högre chef.”

Han fortsätter:

”Jag välkomnar dock den översyn av arbetstidsavtalet som nu pågår mellan FM och de fackliga organisationerna där möjligheterna att höja medarbetarnas ersättning vid skarpa insatser på svenskt territorium och i vårt närområde ses över”, skriver Peder Söderström.

JOSEFINE OWETZ

FM:s delårsrapport: Förvarslogistiken måste göras om

Förvarsmakten har haft en intensiv vår med många övningar, men räknar med att hålla budget.

Det framkommer i myndighetens delårsrapport till regeringen.

Förvarsmakten är i rapporten mycket kritisk till den nuvarande materiel- och logistikförsörjningen. *”Med nuvarande omvärldsutveckling och den nya försvarspolitiska inriktningen krävs relativt stora förändringar”* skrivs det. FMV:s roll bör vara med stödande och fokusera på teknik och affärsmässighet, skriver myndigheten. Just nu pågår en statlig utredning om

just logistik och materieförsörjning med deadline 15 december.

Vill inte hasta

Rekryteringen till Officersutbildningen ses som problematisk, men rörande den nya militära grundutbildningen vill man inte dra några förhastade slutsatser, utan konstaterar att man räknar med 500–700 vakanser på årets utbildningar och att tidvisa befattningar, samt vissa befattningstyper och geografiska områden inte är attraktiva. Enligt myndigheten stannar 90 procent av de som genomgår militärutbildning kvar i någon form. *”Bilderna är inte entydiga”* skrivs det.

DANIEL SKOGLUND

FORCE PROTECTION IS OUR MISSION.

Rheinmetall is a full range supplier and supports the Scandinavian Forces with its expertise in the fields of:

- Transport vehicles
- Recovery vehicles
- Engineering vehicles
- Combat equipment and ammunition
- Field communication
- Simulation and training
- Maintenance

www.rheinmetall-defence.com

Mali 03: ÖKAD ORO I MALI

Oron i Mali ökar och under försommaren stupade ett tiotal FN-soldater i landet. Men den svenska styrkan på plats åtnjuter respekt från såväl regeringstroga som gerillagrupper vilket ger en unik möjlighet till medling i den komplexa konflikten. Det säger överstelöjtnant Markus Höök, chef Mali 03.

Text: Linda Sundgren **Foto:** Gustav Dahlgren

MARKUS HÖÖK ÄR nyligen hemkommen från FN-insatsen Minusma i Mali när vi träffas på Högkvarteret på Lidingövägen, strax innan sommaresemestern. Han berättar att hans kontingent utmärkte sig i flera avseenden. Dels genom att vara den enda västerländska styrkan på FN:s supercamp utanför Timbuktu som domineras av trupp från afrikanska nationer men där också Kambodja, Indonesien och El Salvador finns representerade. Dels på grund av den goda relationen med lokalbefolkningen.

– Man såg oss inte som en del i den stora FN-styrkan utan vi var ”svenskarna”. Vi uppfattades som neutrala och pålitliga och det märktes tydligt när vi var ute i byar och samhällen. Vi blev varmt välkomnade och folk var mycket vänliga och hjälpsamma, säger Markus Höök.

DEN RESPEKT FÖRBANDET åtnjöt gav dem också en unik ställning gentemot de stridande parterna. Något som möjliggjorde samtal med företrädare för olika grupperingar i den komplexa konflikten där regeringstroga i söder, gerillagrupper i norr och jihadister står mot varandra.

– Därmed fick vi möjlighet att föra information mellan parter som egentligen inte vill prata med varandra. De förutsättningarna äger inte hela Minusma, säger han.

Säkerhetsläget i landet är mycket instabilt och svenska UD avråder från resor till Mali. Ett fredsavtal slöts 2015 mellan Malis regering och två territoriellt motiverade grupper, men uppgörelsen är bräcklig och det finns ett stort antal terrorister och kriminella ligor om bidrar till oron. Även FN-insatsen drabbas av det ökande våldet med ett antal skadade och dödade soldater som följd.

Utan FN skulle fredsprocessen i Mali dö ut, menar Höök.

– Under våra sista månader i landet dödades mellan tio och tolv FN-soldater. Det handlade om regelrätta attacker, ofta genom minförsåt eller en sprängladdning mot en transportkonvoj följt av överfall med handeldvapen. Men det skedde också attacker mot camper och fasta posteringar, säger Markus Höök.

ATT VÅLDSAMHETERNA ÖKAR hänger samman med den pågående fredsprocessen, menar han. Det finns gott om kriminella element som handlar med narkotika och vapen och som gör vad de kan för att förhindra en stabilisering i landet.

– FN:s närvaro är helt avgörande för att fredsprocessen ska fortgå, den hade inte kunna existera utan FN på plats.

Den svenska Mali-styrkan åtnjuter högt förtroende bland de stridande parterna och kan ibland medla dem emellan.

Den största utmaningen för Mali 03 var, enligt Markus Höök, klimatet och miljön. Anpassningen till den tryckande hettan och bristen på infrastruktur var svårare än beräknat.

– Man ska inte tro att det bara går att åka ner dit och verka. Utifrån våra referensramar är det nästan omöjligt att föreställa sig hur varmt det kan bli i öknen och hur svårt det är att framrycka i terräng med timglasfin sand och som saknar vägar. Fordonen sjunker bokstavligen ner i sanden och förarna måste lära sig att läsa miljön och se vart det kan finnas bärighet.

Förbandet drabbades också av en del materiellproblem, inte minst på grund av hettan.

- VISS MATERIELL UTSATTES för mycket stora påfrestningar vilket ofta innebar ett ökat slitage och därtill ständiga service- och reparationsåtgärder. När det är uppåt 60 grader varmt riskerar tungt lastade fordon att överhettas om man inte anpassar sina förrutiner.

Men det var inte bara miljön som skapade svårigheter, säger Markus Höök, också uppdraget som underrättelseförband var problematiskt. Underrättelse är en förmåga under uppbyggnad inom FN och flera av de grundläggande strukturer som krävs för ett fungerande informationsflöde saknas.

– Det finns inget system för hur rapporter ska upprättas och i vissa stycken kommer de som handskrivna papperskopior som inte går att använda. En av utmaningarna är att försöka upprätta rutiner för rapporterings- och informationsflödet för att kunna sprida information på bredden om bland annat attentat, minor och IED.

Att underrättelse fram tills relativt nyligen internt betraktats som något FN inte bör ägna sig åt försvårar arbetet och det finns fortfarande kritiker inom organisationen som uppfattar underrättelseambitionerna med stor skepticism.

Markus Höök

- FN:S FÖRHÅLLNINGSSÄTT BOTTNAR i en felaktig syn på vad underrättelse är. Man tror alltid att är förknippat med hemlighetsmakeri och det finns ett historiskt arv av att den här sortens information har missutnyttjats. Men det är mycket viktigt att få ett fungerande underrättelsesystem på plats, det handlar om personalens skydd och säkerhet.

KRIGSTRÖTTA VETERANER INFÖR NY INSATS

Personalbrist har medfört att soldater i ammunitions- och minröjningspluton i Eksjö gjort en utlandsinsats om året sedan 2008. Resorna sliter och det finns problem i den lokala organisationen. Nu hoppas man att den rekrytering som påbörjades innan sommaren på sikt ska förbättra situationen.

Text: Linda Sundgren **Foto:** Karl Nilsson

När Officerstidningen i mitten av juni kommer till Göta Ingenjöreregemente i småländska Eksjö gör soldaterna sin sista arbetsdag innan semestern. Två veckors ledighet väntar innan det är dags att sätta sig på planet ner till Timbuktu och ansluta sig till den fjärde svenska Malikontingenten som redan är på plats.

– Vi gör tre månader istället för sex, säger gruppchef Jonas Svensson. Vi har jour 24/7 och det orkar man inte hur länge som helst.

Hälften av de sju ammunitions- och minröjningssoldater som ska åka har varit i Mali tidigare. Flera av dem har också gjort upprepade insatser i Afghanistan, vissa har även varit i Kosovo. I snitt gör de en utlandsinsats om året vilket innebär ett antal månader hemifrån varje år. Hela våren har utbildning och träning pågått och de senaste sju veckorna har de rest runt på olika uppdrag och förberedelser.

– **VI KÖR ÄNDA** in i kaklet och nu är man rätt sliten, säger ställföreträdande gruppchef Tomas Edlund. Det ska nästan bli skönt att komma iväg och vila upp sig. Där nere är det mer förutsägbart, här vet man knappt från en vecka till en annan vad som ska hända och det är påfrestande både för en själv och för familjen.

Att deras arbete innebär prövningar för familjelivet, är de överens om.

– Man sätter livet här hemma på paus varje gång man åker,

säger soldat Viktor Hamberg. Och så kommer man hem och ska var glad med barnen fast man nästan var utbränd redan innan man stack iväg.

Viktor Hamberg gör sin första resa sedan han blev förälder förra sommaren.

– Det känns ju inte särskilt roligt, men för min fru är det nästan jobbigast nu, innan vi åker, säger han. Senaste månaderna har vi åkt land och rike kring och ofta har vi inte fått veta vart och när förrän strax innan. När vi är i Mali vet hon att jag är borta och kan planera utifrån det.

MEN ATT AVSTÅ från att åka är inget alternativ för någon i gruppen. De är mycket nöjda med själva arbetsuppgifterna och lojaliteten mellan dem är stark.

– Vi har jävligt bra sammanhållning och jag skulle aldrig kunna gå hemma med gott samvete och veta att de här var iväg, säger Viktor Hamberg och nickar mot kollegorna.

– Ja, det här är det bästa jobb man kan ha, säger Tomas Edlund. Man får hålla på med sprängladdningar, bomber och robotar och vi är en väldigt stark grupp.

– Och det är också därför vi har synpunkter på vissa saker, fortsätter plutonchef Ola Lövdahl. Vi gillar verkligen det vi gör och vi vet hur bra det kan vara.

Ett grundläggande problem på förbandet är den kraftiga under-

En röjningsinsats förbereds, (från vänster) Viktor Zsolyomi, Martin Eriksson, Viktor Hamberg, Tomas Edlund och Khaled Heddi.

bemanning som man länge dragits med. Enligt Ola Lövdahl skulle de behöva vara cirka 70 procent fler för att lösa alla uppgifter och skapa en dräglig tillvaro för soldaterna.

– Men det handlar inte om att vi har så många vakanser, det är raderna i Prio som är för få, säger han.

PLUTONCHEFEN BERÄTTAR ATT problemen började i mitten av 00-talet. Folk hade redan då börjat tröttna på allt resande, flera officerare slutade och man lyckades inte återfylla platserna fullt ut. När värnplikten lades i malpåse några år senare blev även soldatbristen påtaglig och med den nya organisationen som trädde i kraft vid årsskiftet har underbemanningen även slagits fast i Prio. Det som tidigare var två kompanier slogs sönder och ombildades till ett stabs- och trosskompani. Alla fick inte plats i den nya organisationen och vissa blev omplacerade eller slutade vilket ytterligare spädde på personalbristen.

– Vi blev av med en handfull kvalificerade soldater och officerare, säger Ola Lövdahl. De var inte så många till antalet, men med tanke på att det tar upp till fem år att få fram en kvalificerad min- och amröjare blev det kännbart, framför allt eftersom vi var kort om folk redan innan.

Och ju mer ansträngd situationen blivit har allt fler valt att sluta.

– **RÄKNAR MAN IN** de som är tjänstlediga, vilket man ska göra för de lär inte komma tillbaka, har ungefär hälften slutat de senaste åren, säger Tomas Edlund. En del har fått ultimatum där hemma och då har de förstås valt familjen. Det här är ju trots allt bara ett jobb.

Att man är kort om folk leder inte bara till frekventa insatsresor, det får även andra konsekvenser. Som att man inte hinner med att öva i vintermiljö, trots att det är en förmåga plutonen ska inneha. I dagsläget finns dessutom endast en instruktör vilket i

sin tur skapar en komprimerad och intensiv utbildningstakt med kort framförhållning.

– Vi gjorde vår evaluering hos Swedec förra veckan och idag är vår sista dag innan ledighet och avresa, säger Tomas Edlund. Om de hade hittat några större brister, när skulle vi i så fall ha haft tid att rätta till dem?

– Evalueringen borde ha gjorts till jul, säger Ola Lövdahl. Då hade man haft våren till att träna och förbereda sig men sådant finns det inte tid till.

HITTILLS, SÄGER MAN, har regementsledningen nöjt sig med rådande situation och fortsatt ge klartecken uppåt i organisationen. Men nu har man börjat planera för en fortsatt verksamhet med mer personal. I planen ingår bland annat att Tomas Edlund och Jonas Svensson nästa år ska omfördelas till instruktörer. Dessförinnan ska de dock göra två missioner i Mali, den nu förestående samt ytterligare en i början av nästa år. Mellan de båda blir det tolv veckor hemma där sex veckor är uttag ledighet och fem veckor insatsutbildning.

– De bränner oss medvetet, säger Jonas Svensson. Vi kommer inte ha landat mentalt hemma förrän i april 2017.

Tomas Edlund nickar instämmande.

– Men det ska bli rätt skönt att slippa allt åkande sedan, säger han.

Hur det kommer att bli med resor framöver för de båda gruppcheferna är dock fortfarande osäkert. För att de ska kunna kliva åt sidan krävs att det finns nya soldater med tillräcklig utbildning och erfarenhet att fylla på med.

– Även om vi håller på att rekrytera för fullt kommer det ta tid innan de är tillräckligt kvalificerade för uppdraget, säger Ola Lövdahl. Det tar ungefär två år innan man gått igenom alla utbildningar och sedan behöver man ytterligare två tre år av utbildning. Men genom att vi i alla fall fått börja rekrytera ser jag ändå ett ljus i tunneln.

BRISTFÄLLIGA UNDERRÄTTELSE FÖRSVÅRAR RÖJNING I MALI

I Mali väntar sök och rök i 60 graders hetta och svårtillgänglig terräng. Det råder också brist på användbar underrättelseinformation vilket ytterligare försvårar gruppens arbete.

Text: Linda Sundgren **Foto:** Karl Nilsson

Temperaturen ligger på drygt 20 grader och det är soldisigt ute på övningsplatsen. Tomas Edlund får hjälp av kollegorna att ta på bombdräkten, en EOD9A, med inbyggda plattor i kevlar och slitstarkt tyg.

– Dräkten är byggd för att skydda operatören mot värme, stöt-våg och splitter. Men smäller det ryker händer och armar upp hit ungefär, säger Tomas Edlund och mättar med högerhanden upp mot vänster armbåge.

Dräkten väger 38 kilo varav hjälmen 7. För Tomas Edlund, som är under rehabilitering för en skada i bäckenet, är det särskilt påfrestande att arbeta i bombdräkten.

– **MAN GÅR LITE** framåtlutad i den och då känns det, säger han. Värst är det när man måste ner på knä och böja sig fram. Det finns nyare modeller på marknaden som är betydligt lättare, men de har man inte köpt in.

När hjälmen placeras på huvudet börjar pannan på honom att blänka. En massiv krage fälls upp och ger ett visst stöd åt nacken.

– Jag känner redan hur det börjar bli svettigt, och att det blir tyngre att andas, säger Tomas Edlund när visiret fälls ner framför ansiktet.

Hjälmen är försedd med en inbyggd fläkt. Fläkten styrs, till-

Roboten är lättstyrd, men att lära sig tolka bilderna den sänder till operatören tar en del tid.

sammans med vissa andra funktioner, via en dator som fästs med kardborre runt armen och man har tillgång till kylande underställ. Ändå går det i insatsområdet bara att verka korta stunder i bombdräkten.

– Man kan inte hålla på i mer än tio minuter i taget, sen får man svårt att fokusera, säger Jonas Svensson. Men ett större uppdrag kan totalt ta upp till fyra fem timmar innan det är löst.

”Det svåra är inte att röja bomber utan att hitta dem”

i gräset. På förarsidan stannar han den, kör fram robotarmen och öppnar dörren.

– Vi försöker använda roboten så långt det går, säger han med blicken fäst på kamerabilderna.

Att lära sig att köra roboten går, enligt Viktor Hamberg, ganska snabbt. Det som tar tid är att öva upp förmågan att tolka de förhållandevis platta bilder som återges på skärmen och att lära sig läsa terrängen.

– Svårast är att upptäcka elkablar som ligger på marken, säger

VIKTOR HAMBERG är robotförare. Väskan han bär med sig har en styrpanel i botten och i locket finns en display som visar kamerabilder i olika vinklar. Med joysticks styr han roboten fram mot en vit gammal bil som står uppställd

han. De flesta bomber har någon form av elektronik som får ström via elkablar, men det är ofta väldigt besvärligt att hitta dem.

GRUPPEN SÖKER OCH röjer minor, ammunition och hemmagjorda sprängladdningar (IED). Av erfarenhet vet man att det i Mali väntar en blandning av allt möjligt.

– Det finns ganska mycket hemmagjort, men också konventionell ammunition, säger Jonas Svensson. Efter att Gaddafi försvann öppnades hans förråd och de grejerna har fått stor spridning. Men det svåra är inte att röja bomber utan att hitta dem.

Att det är fjärde svenska kontingenten som tjänstgör i Mali innebär att förbandet hunnit skaffa en del erfarenhet och kunskap om förhållandena på plats. Men det betyder också att fientliga grupperingar haft tid att studera de svenska soldaternas agerande och rörelsemönster.

– **DET GÄLLER ATT** inte stanna på samma punkt varje gång eller ta samma väg, säger Tomas Edlund. Vi måste variera oss, men det blir ganska svårt efter ett tag.

Dessutom är den underrättelseinformation gruppen har tillgång till i vissa stycken bristfällig.

– I Afghanistan gick man inte ut med någon information som inte var kvalitetssäkrad, säger Jonas Svensson. I Mali kan de gå ut med sådant som de tror stämmer. Det märks att FN inte är van att bedriva underrättelsearbete.

Tänk på din trygghet.
Det gör vi.

Vad händer med dig och din familjs ekonomi om du skulle råka ut för en olycka eller bli långvarigt sjuk?
Officersförbundet har tänkt på dig och satt ihop ett försäkringspaket som skyddar dig.

Läs mer om dina medlemsförmåner på officersforbundet.se
eller kontakta medlemservice på telefon 08-440 83 30.

RBS15 MK3 THE POWER TO SUCCEED

The RBS15 Mk3 is the most advanced, long range, surface-to-surface missile system available on the market. It enables rapid reaction and high defence penetration in any scenario – from blue sea and littoral warfare to land attack missions.

You can rely on Saab's *thinking edge* to deliver pioneering, effective products and solutions that enhance your capabilities and give you the power to succeed.

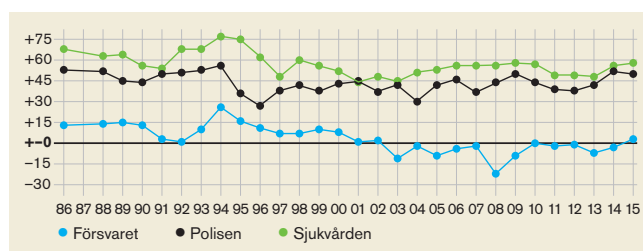
www.saab.com

SOM-undersökningen 2015: FÖRSVARET PÅ PLUS FÖR FÖRSTA GÅNGEN SEDAN 2002

Förtroendet för försvaret ökar, men mönstret i svaren överraskar. Det skriver forskaren Karl Ydén i en analys av resultaten i 2015 års SOM-undersökning som publicerades innan sommaren.

Svenskarnas förtroende för försvaret ökar och verkar vara i en uppåtgående trend – det visar resultaten av 2015 års nationella SOM-undersökning, Sveriges största årliga kartläggning av svenska folkets attityder och vanor gällande samhälle, opinion och medier. För första gången sedan år 2002 är andelen svenskar som uppger ett mycket eller ganska stort förtroende för försvaret större (29 procent) än den andel som uppger ett mycket eller ganska litet förtroende (26 procent). Den positiva förtroendebalansen (+3) ligger förvisso fortfarande långt under till exempel polisens (+50) resp domstolarnas (+37), men har ändå en symbolisk betydelse efter många års tillvaro under nollstrecket. Med årets notering fortsätter avståndet till 2008 års bottennotering dessutom att växa.

SOM-INSTITUTET ÄR knutet till Göteborgs universitet och undersöker årligen svenskarnas förtroende för en rad myndigheter, dagspressen, banker, storföretag, politiska partier, EU-parlamentet med mera.

Vilka faktorer avgör då vilket förtroende människor uppger för till exempel riksdag, myndigheter och företag? SOM-undersökningarnas förtroendebegrepp är erkänt komplext eftersom förtroende påverkas av flera faktorer. Dels påverkas förtroende av hur viktig en institution anses vara men det inrymmer även en utvärdering av hur väl (eller illa) verksamheten uppfattas fungera. Förtroende är besläktat med den svarandes förväntningar – det är ett troende i för-väg. Förtroendet är även kopplat till verksamhetens grad av transparens, att uppgiften uppfattas utföras på ett korrekt/rättvist sätt, och präglad av medmänsklighet/empati. Vidare brukar förtroende påverkas positivt av närhet, det vill säga: det är vanligt att känna större förtroende för det man har en egen, konkret upplevelse av.

I SOM UNDERSÖKS även om vilka uppgifter till försvaret som svenskarna anser viktiga, till exempel försvar av Sveriges gränser, skydd mot terrorism, fredsbevarande militära insatser, humanitära insatser et cetera. I den senaste undersökningen anses alla föreslagna uppgifter till försvaret som viktigare jämfört med föregående undersökning, och de flesta uppgifterna får ett mycket stort stöd. Den uppgift som noterar ett svagare stöd är ”att hindra utländska ledare att använda våld mot protesterande medborgare”. Den enda föreslagna uppgiften som inte får stöd är ”att genomföra operationer för att avsätta ledare i diktaturer”. Det är således möjligt att det ökade förtroendet för försvaret sammanhänger med att svenskarna nu anser försvarets uppgifter vara viktigare än tidigare. SOM-undersökningen frågar även hur svenskarna uppfattar ett förslag att ”minska militärutgifterna”. Endast 16 procent anser att det förslaget är mycket eller ganska bra, medan 48 procent anser motsatsen. Svenskarna känner större förtroende för försvaret, anser försvarets uppgifter viktiga och motsätter sig ett minskat försvarsanslag.

Uppgifter för försvaret (procent och balansmätt)

	Mycket Viktigt	Ganska viktigt	Inte särskilt viktigt	Inte alls viktigt	Balans 2015 (2013)
Försvara Sveriges gränser mot hot från andra länder	68	24	6	2	+84 (+71)
Skydda centrala samhällsfunktioner mot terrorangrepp	79	19	2	0	+96 (+86)
Genomföra operationer för att avsätta ledare i diktaturer	12	22	29	37	-25 (-44)
Hindra andra länders ledare från att använda våld mot protesterande medborgare	23	38	22	17	+22 (+15)
Delta i fredsbevarande operationer i FN:s regi	43	46	8	3	+78 (+67)
Delta i humanitära hjälpsatser i andra länder	53	40	5	2	+86 (+79)
Bistå civila myndigheter vid krissituationer i Sverige	68	28	4	0	+92 (+88)

Kommentar: Balansmätt, se kommentar till figur 1 ovan. Frågan lyder: ”Det har diskuterats vilka uppgifter den svenska försvarsmakten ska ha i framtiden. Hur viktiga anser du att nedanstående uppgifter är?” I procentbasen ingår endast de som besvarat frågan. Procentbasen inkluderar inte de som angett alternativet ”ingen uppfattning”. Andelen svarande som angett detta alternativ varierar mellan 6 och 20 procent.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2013 och 2015.

UNDERSÖKER MAN MER i detalj hur förtroendet för försvaret är fördelat bland svenskarna framkommer några intressanta resultat. Förutom att förtroendet ökar för andra året i rad, så finns tydliga skillnader i flera dimensioner. Liksom tidigare år uppger den yngsta gruppen (16–29 år) störst förtroende för försvaret – dess opinionsbalans är +14. Därefter faller förtroendet ju högre upp i åldrarna man går. Gruppen 30–49 år har en opinionsbalans på +9, gruppen 50–64 år hamnar på +3 och i den äldsta gruppen, 65–85 år, noterar en negativ förtroendebalans: –5.

FÖRTROENDET ÄR SÅLEDES rätt ojämnt fördelat över åldersgrupperna. En annan skärning är att se fördelningen mellan män och kvinnors förtroende. Här uttrycker kvinnor ett betydligt större förtroende för försvaret än vad män gör. Medan kvinnor har en tydligt positiv förtroendebalans (+10) noterar män en svagt negativ förtroendebalans (–2). Fler kvinnor än män uppger det alternativ – ”varken stort eller litet förtroende” – som kan tolkas som ovilja att ta ställning alternativt ointresse: hela 48 procent av kvinnorna svarar så. Bland männen är det något fler som tar ställning, men betydligt fler män (30 procent) än kvinnor (21 procent) uppger ett mycket/ganska litet förtroende för försvaret. Det är således i stor utsträckning ungas och kvinnors svar som ger försvaret en positiv förtroendebalans.

DET ÄR INTRESSANT att fundera över vad som förklarar det ökade förtroendet för försvaret. Gör man en kort utvikning kan man konstatera att resultaten i SOM-undersökningen förefaller stämma någorlunda med dem i Officersförbundets medlemsundersökning 2016. I den senare ökar ”förtroendet för Försvarmaktens ledning” bland medlemmarna. Officersförbundet tolkar resultatet som en effekt av den nya Överbefälhavarens mindre probleminriktade retorik och mer positiva approach. Möjligen har både ÖB och försvarsminister Peter Hultqvist bidragit till svenskarnas ökade förtroende för försvaret, bland annat genom att kommunicera att ekonomiska satsningar görs och att Sveriges militära förmåga förbättras.

En kompletterande förklaring kan vara svenskarnas ökade oro över utvecklingen i Ryssland, 2013 uppgav sig 53 procent vara mycket eller ganska oroade. I förra årets undersökning uppger 76 procent samma sak. En ökad oro för Ryssland kan göra att försvaret upplevs som viktigare, syns mer i media och inger större förtroende.

INTRESSANTA, KOMPLETTERANDE UPPGIFTER kan hittas i Medieakademiens Förtroendebarmeter 2016, som sammanställts av SOM-institutet tillsammans med TNS-Sifo. Förtroendebarm-

metern överlappar delvis SOM-undersökningens förtroendemätning, men undersöker även om förtroende för en institution/organisation påverkas av om den svarande känner någon som arbetar där. Frågan är om förtroende påverkas positivt av närhet i form av social kontakt med någon som arbetar i verksamheten. Förtroendeeffekten av denna ”bekantskapsfaktor” varierade enligt nedanstående:

Förtroende för:	Om den svarande känner någon i yrkesgruppen:
Radio & TV	+4 bland dem som känner en journalist
Dagspressen	+10 bland dem som känner en journalist
Lokalpressen	+1 bland dem som känner en journalist
Riksdagen	+6 bland dem som känner en politiker
De politiska partierna	+6 bland dem som känner en politiker
Universitet & högskolor	+2 bland dem som känner en professor
Svenska kyrkan	+23 bland dem som känner en präst
Sjukvården	+8 bland dem som känner en undersköterska
Polisen	+4 bland dem som känner en polis
Försvaret	–6 bland dem som känner en yrkesofficer
Fackliga organisationer	+12 bland dem som känner ett fackombud
Stor företagen	+6 bland dem som känner en egenföretagare

FÖRTROENDEBAROMETERN VISAR SÅLEDES att förtroendet för alla institutioner/organisationer, utom försvaret, påverkas positivt av personlig bekantskap med någon som tillhör respektive yrkesgrupp. Den grupp svarande som känner en yrkesofficer uppger ett mindre förtroende för försvaret än övriga. Flera förklaringar till resultatet kan tänkas, men det är i sig intressant att fundera kring.

Kombinerat med resultaten från SOM-undersökningen skulle bilden bli att den grupp som uppger störst förtroende för försvaret är kvinnor, unga och personer som inte känner en yrkesofficer. Vem hade gissat det?

KARL YDÉN,

Reservofficer, samt forskare verksam bland annat vid Chalmers tekniska högskola, King's College London, samt Centrum för Studier av Militär och Samhälle.

Fotnot: SOM-undersökningens fältperiod var september 2015–mars 2016

FÖRBUNDSNYTT

SENASTE NYTT FRÅN
OFFICERSFÖRBUNDET

Ökat försvarsintresse i Almedalen

Officersförbundet deltog i årets politikervecka i Almedalen. Dels presenterade förbundet resultatet av årets medlemsundersökning, dels deltog ordföranden Lars Fresker i en debatt om rekryteringen till officersprogrammet.

– Vårt mål var att lyfta fram betydelsen av vettiga villkor för den militära personalen, säger Lars Fresker.

Officersförbundets seminariedeltagande skedde inom ramen för Försvarspolitisk arena som samlar flera olika organisationer inom försvarssektorn. I år kom det fler deltagare generellt till samtliga seminarier jämfört med 2015.

Nyttillkomna

– De senaste två åren har det kommit fler intresserade personer till arenan än tidigare. Flera av besökarna är också nyttillkomna som inte redan ingår i kretsen av redan berörda. För mig är det ett av flera tecken på att försvarsfrågorna faktiskt börjar få ökad uppmärksamhet från allmänheten, säger Lars Fresker.

Sammanlagt kom det 80 personer till de två seminarierna som Officersförbundet deltog i. Dessutom har över 500 personer tittat på dem via nätet.

Dessutom kom ungefär 30 medlemmar till Officersförbundets medlemsfika för att diskutera sitt medlemskap och förbundets ställning i olika frågor.

HAR DU KOLL PÅ ARBETS RÄTTEN

Officersförbundet genomför varje år ett antal fackliga utbildningar där du som medlem i förbundet kan lära dig mer om de lagar och regler som styr arbetsmarknaden.

ÄR DU RÄTT FÖRSÄKRAD?

Genom ditt medlemskap i Officersförbundet kan du teckna ett antal personförsäkringar. Vet du vilka försäkringar som du tecknat? Logga in på förbundets hemsida och kontrollera ditt försäkringsskydd.

Avtalsrörelsen inom staten inledd

Den 22 juni inleddes årets avtalsrörelse för de statliga anställda, bland annat den militära personalen. Officersförbundet vill se siffersatta löneökningar och att de ska vara lika stora som på övriga arbetsmarknaden, i år minst 2,2 procent.

– De statliga myndigheterna försöker samfällt urholka villkoren för personalen. Vi håller emot och tror inte att det gynnar staten att försäkra villkoren för sina anställda. Läget inom många myndigheter är redan pressat, precis som inom Försvarsmakten, säger Lars Fresker, ordförande i Officersförbundet.

Officersförbundet förhandlar vi-

savi staten genom förhandlingsorganisationen OFR/ S, P, O*.

Motparten är Arbetsgivarverket där Försvarsmakten och övriga statliga myndigheter ingår. Avtalet som ska omförhandlas berör cirka 100 000 anställda inom staten och vi är den sista stora parten på arbetsmarknaden att förhandla om löner och villkor.

Ökat inflytande

För anställda i staten är det viktigt med en bra löneutveckling och att alla medlemmar har rätt till en löneökning. De statligt anställda vill också få ett ökat inflytande över sin arbetstid, lön och arbetsmiljö och möjligheten att påverka sitt arbete.

Det nuvarande avtalet löper ut

FAKTA: OFR/S P O

OFR/Statstjänstemän, Polis, Officerare (OFR/ S, P, O) är ett förhandlande samverkansorgan för åtta självständiga fackförbund inom statlig sektor som tillsammans organiserar cirka 100 000 anställda.

Medlemmarna finns inom Fackförbundet ST, Polisförbundet, Officersförbundet, Lärarförbundet, Vårdförbundet, Försvarsförbundet, Tull-Kust och Ledarna.

30 september 2016. När ett avtal väl är slutet på central nivå kommer förhandlingar att inledas på Försvarsmaktsnivån kring hur det centrala avtalet ska omsättas inom myndigheten.

Avgjort:

Försvarsmaktens huvudskyddsombud är behörig

Frågan om Försvarsmaktens huvudskyddsombud (FM HSO) är nu avgjord. FM HSO är behörig, skriver Arbetsmiljöverket i sitt beslut. FM HSO har därför även rätt att göra en så kallad 66a-begäran till Arbetsmiljöverket.

– Detta är ett glädjande beslut då det ger legitimitet både åt FM HSO och den centrala arbetsmiljökommittén, säger Peter Löfvendahl, Officersförbundets förbundsdirektör.

Arbetsmiljöverket skriver vidare i sitt beslut att man inte anser att det finns någon anledning för verket att ge Försvarsmakten ett förbud eller något föreläggande om

att genomföra de åtgärder som FM HSO krävt i sin 66a-begäran till verket.

Beklagar del av beslut

Arbetsmiljöverket skriver även att det finns brister i Försvarsmaktens systematiska arbetsmiljöarbete, men att verket inte kan utesluta att myndighetens planerade åtgärder får effekt.

– Vi beklagar att Arbetsmiljöverket avslag själva sakframställan med motivet att det pågår en översyn av FM:s systematiska arbetsmiljöarbete. Ett föreläggande om en bortre tidsgräns för arbetet skulle understödja vår strävan att få till förbättringar, säger Peter Löfvendahl.

Officersförbundet hoppas nu att Försvarsmakten på allvar vill börja samarbeta med skyddsorganisationen i att se till att det systematiska arbetsmiljöarbetet blir bättre.

– Vi får signaler från olika förband att personal-, tids- och materielbrister gör att det genas i kurvorna. Målet för det systematiska arbetsmiljöarbetet är att minska risken för allvarliga skador och dödsfall, samt även minska risken för att personal blir utbrända till följd av arbetsbelastningen, säger Peter Löfvendahl.

På www.officersforbundet.se kan du ta del av Arbetsmiljöverkets beslut.

OFFICERSFÖRBUNDET PÅ FACEBOOK

Officersförbundet finns på facebook. Där kan du bland annat få glimtar av förbundets dagliga verksamhet. Välkommen att säga vad du tycker om

Officersförbundet och Försvarsmakten och dela med dig av information du tror är intressant för andra medlemmar.

MEDLEMSSTATISTIK

Yrkesverksamma, 29/8 2016

Specialistofficerare	1 615
Officerare	7 244
Soldater och sjömän	4 414
Övriga	354
Summa	13 627

Foto: Fredrik Norén

Kadetterna Kajsa Stina Axelsson, Sebastian Gummesson, Herman Berglund, Philip Westergren, Karl Backlund och Johan Nyd från MHS Karlberg ingår i det nybildade studentrådet.

Förbundets första studentråd har bildats

Officersförbundet har tagit de första stegen mot bildandet av ett studentråd.

Förhoppningen är att studentrådet kan bli en brygga mellan studenterna och Försvarsmakten, förklarar Fredrik Norén, ombudsman på Officersförbundet.

Nästan samtliga av alla Saco-förbund har i dag studentmedlemmar organiserade i studentråd. Officersförbundet har dock inte haft någon sådan sektion tidigare, men nu är ett studentråd på väg att bildas.

– Nu känns förbundet moget för ett studentråd. De senaste åren har också Officersprogrammets problem blivit allt mer tydliga, med bland annat stora avhopp under utbildningen och att officerare inte blir långvariga i myndigheten, enligt Försvarsmaktens egna siffror har 27 procent av de som tagit examen sedan 2010 lämnat, säger Fredrik Norén.

I juni besökte ombudsman Fredrik Norén Militärhögskolan Karlberg och informerade förstaårskullen på Officersprogrammet om planerna att bilda förbundets första studentråd. Just nu finns en intressstyrelse med representation från både de militära högskolorna.

Vad är förbundets förhoppning med det nya studentrådet?

– Officersförbundet vill gärna ha ett studentråd. Vi är ett yrkesförbund och då blir officersprofessionen intressant. Om vi kan förbereda kadetter inför anställning i Försvarsmakten är det bra, säger ombudsman Fredrik Norén.

Från MHS Karlberg har bland annat Kadetterna Kajsa Stina Axelsson, Sebastian Gummesson, Herman Berglund, Philip Westergren, Karl Backlund, och Johan Nyd har än så länge anmält intresse för att bilda det nya rådet, från Halmstad har bland annat Rohbin Berg anmält intresse.

– Det som gjorde mig intresserad att gå med i studentrådet var att det här kan bli ett forum. Vi får en möjlighet att påverka och ha dialog med vår blivande arbetsgivare. Vi som studenter har inte haft den här kontaktytan in i organisationen tidigare, säger Sebastian Gummesson.

Vilka är era viktigaste frågor?

– En av frågorna är lönen. Tidigare soldater som varit anställda som GSS/K och tar tjänstledigt för att studera Officersprogrammet får lägre lön som nyexaminerad fänrik än vad man hade innan utbildningen. Kadetersättningen har man inte heller sett över på en längre tid. Samtidigt verkar man vilja ha fler kadetter till Officersprogrammet, det hänger inte ihop, säger Herman Berglund.

Härnäst ska stadgar och styrelse bestämmas på det årsmöte som ska hållas under hösten.

Foto: Privat

Personalförändring på kansliet

Josefine Owetz har nu tillträtt tjänsten som redaktör/kommunikatör på Officersförbundets kansli.

Hennes huvudsakliga arbetsuppgift kommer att vara Officerstidningen, men hon kommer även att jobba med förbundets övriga kommunikation. Josefine är utbildad journalist och har arbetat som reporter på dagstidning och radio, bland annat Hälsingetidningar, TT och SR Ekot. Hon inledde sin journalistiska bana som värnpliktig reporter på tidningen Värnpliktsnytt.

Nya tvister

Officersförbundet har sedan början av juni väckt nio nya tvister.

Sex av dessa tvister handlar om medlemmar som fått ersättning för insatsarbetstid i stället för övertid. Berörda förband är Lv6, Helikopterflottiljen, Livgardet och flygvapnets stridsledningsbataljon. Du kan mer läsa om tvisterna på Officersförbundets hemsida.

➤ MEDLEMSUNDERSÖKNING 2016

Fler nöjda med förbundet

– *men förhandling ses fortfarande som förbundets svagaste gren*

Något fler upplever att de känner till Officersförbundet väl jämfört med 2014. Även nöjdheten har ökat något. Det som medlemmarna uppfattar som den svagaste punkten är förmågan att förhandla om löner och andra anställningsvillkor.

– Det är glädjande resultat, måste jag ändå säga, även om det vi måste ta de kritiska synpunkterna på allvar. Medlemmarna anser att vi borde nå bättre resultat i våra förhandlingar, vilket jag kan förstå och hålla med om. I år har vi upplevt att fler medlemmar engagerat sig genom att ofentligt säga att man tycker att bra villkor är viktigt och genom att protestera mot Försvarsmaktens hantering av personalens ersättningar. Det är något helt nytt sedan jag engagerade mig fackligt. Aktiva medlemmar som är tydliga med vad de tycker är det bästa sättet för oss att få effekt, säger Lars Fresker, ordförande i Officersförbundet.

Äldre vet mer

Tendensen är att äldre medlemmar har större kännedom om förbun-

det, men yngre är i högre grad nöjda med sitt medlemskap.

– Den största förändringen sedan 2014 är i åldersgruppen 18–30 år, vilket är glädjande eftersom den gruppen normalt sett är den på arbetsmarknaden som har den svalaste inställningen till facket, säger Lars Fresker.

Nöjdheten har även ökat i åldersgrupperna 31–40 och 41–50, men fallit bland de över femtio år.

– Vi uppfattar att vårt stöd i semesterlönegarantiskulderna har gjort intryck på de yngre medlemmarna som ofta tidigare kanske sett facket som tandlöst. I frisvaren ser vi även att många medlemmar är irriterade på att förbundet inte gjort mer rörande insatsarbetstiden. Nu ökar vi pressen på Försvarsmakten att följa nuvarande avtal och att bli seriösa i förhandlingarna och förväntar oss att det ger resultat, säger Lars Fresker.

Officerstidningen

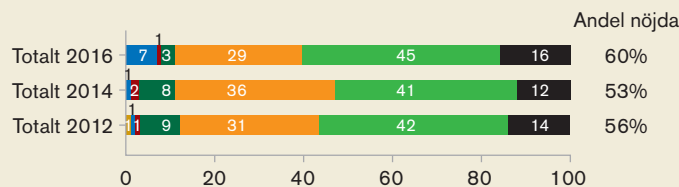
Två av tre medlemmar är även nöjda med Officerstidningen och fler än sex av tio säger sig läsa den ofta eller alltid.

– Vi har jobbat i flera år på att

Nöjdheten med Officersförbundet har ökat sedan 2014

F40: Totalt sett, hur nöjd eller missnöjd är du med ditt medlemskap i Officersförbundet?

■ Ej svar ■ Vet ej ■ Mycket missnöjd ■ Ganska missnöjd
■ Varken nöjd eller missnöjd ■ Ganska nöjd ■ Mycket nöjd

tidningen ska ses som en tidning som berättar om vad som händer i försvaret och det är roligt att det verkar som om vår strävan uppskattas, säger Daniel Skoglund, chefredaktör för Officerstidningen.

Generellt uppfattar yngre yrkesofficerare, samt gruppbefäl, soldater och sjömän i högre grad att man saknar kunskap om förbundet.

– Även om det finns naturliga förklaringar till det, som att man oftast har jobbat ett fåtal år i yrket, måste vi försöka se till att nå ut till de yngre och visa vad du har för rättigheter, skyldigheter och

möjligheter som anställd, säger Lars Fresker.

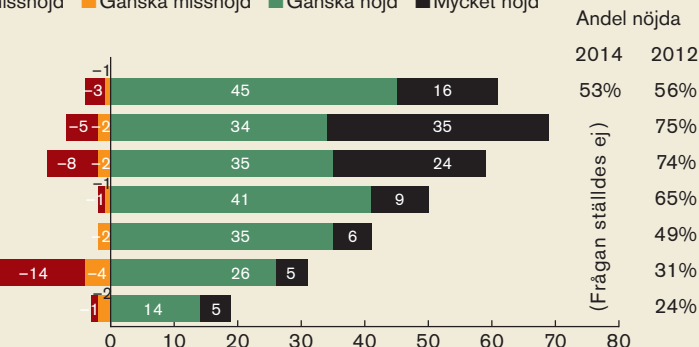
Undersökningen genomfördes under perioden 25 februari–8 maj. Urvalet bestod av ett slumpmässigt urval om 1 400 medlemmar. 829 medlemmar svarade vilket ger en svarsfrekvens på 59 procent av bruttourvalet. Undersökningen genomfördes av opinionsföretaget Ipsos som också har gjort en deskriptiv och kvantitativ bortfallsanalys för att fastställa resultatens representativitet.

För att läsa hela undersökningen, samt se frisvar, besök Officersförbundets hemsida.

Sammanfattande totalomdömen

F31: Hur nöjd är du med Officersförbundet...? ■ Mycket missnöjd ■ Ganska missnöjd ■ Ganska nöjd ■ Mycket nöjd

Totalt sett, hur nöjd eller missnöjd är du med ditt medlemskap Officersförbundet?
Kontakterna med Officersförbundets lokala företrädare totalt sett
Kontakterna med Officersförbundets centrala kansli totalt sett
Officersförbundets skriftliga och digitala information totalt sett
Officersförbundets produkter och tjänster totalt sett
Officersförbundets förmåga att förhandla om löner och andra anställningsvillkor
Officersförbundets fackliga utbildningar totalt sett

Officersförbundets medlemsundersökning 2016: Lågavlönade funderar på att lämna försvaret

Fortfarande saknas balans mellan uppgifter och resurser. De med lägst lön överväger att sluta i myndigheten.

En svag ökning i förtroendet för Försvarsmaktens ledning. Allt detta framkommer i Officersförbundets medlemsundersökning som genomfördes innan sommaren.

– Undersökningen bekräftar flera saker som vi misstänkt. Att synen på försvarsmaktsledningen ökat

kan handla om att nye ÖB uttalanden om att vi ska vara farliga i strid har uppfattats positivt av medlemmarna, säger Lars Fresker.

Bristande framtidstro

Bristen på balans mellan uppgifter och resurser syn på flera platser. Åtta av tio medlemmar uppfattar fortfarande att deras förband saknar tillgång till materiel, personal och utbildning för att kunna lösa sin del av den väpnade striden och

håvdandet av den territoriella integriteten. Svarnivåerna har i stort varit oförändrade sedan 2010. Bristande framtidstro är en viktig anledning till att yrkesofficerare övervägt att lämna försvaret och kan också ses som ett tecken på bristen på balans och en viss uppgivenhet.

– Det är relevant att fråga sig vad resultatet hade blivit när jag var en ung officer. Vi har ju alltid levt med brister. Man får dock anta att svaren idag ligger på en högre nivå. ▶

Färre upplever sig negativt behandlade

En av fem upplever sig blivit nedlåtande behandlad under det senaste året.

Läget har blivit bättre rörande attityden gentemot kvinnor, men det är fortfarande inte bra. Dubbelt så många kvinnor upplever sig har blivit dåligt behandlade på jobbet, jämfört med männen.

Attityder rörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS), ålder och grad är fortfarande också något myndigheten måste jobba med. De tre anledningarna ligger i topp till anledningarna varför de svaranden upplevt sig negativt behandlade.

Tidsbrist bakom avsteg från säkerhetsbestämmelserna

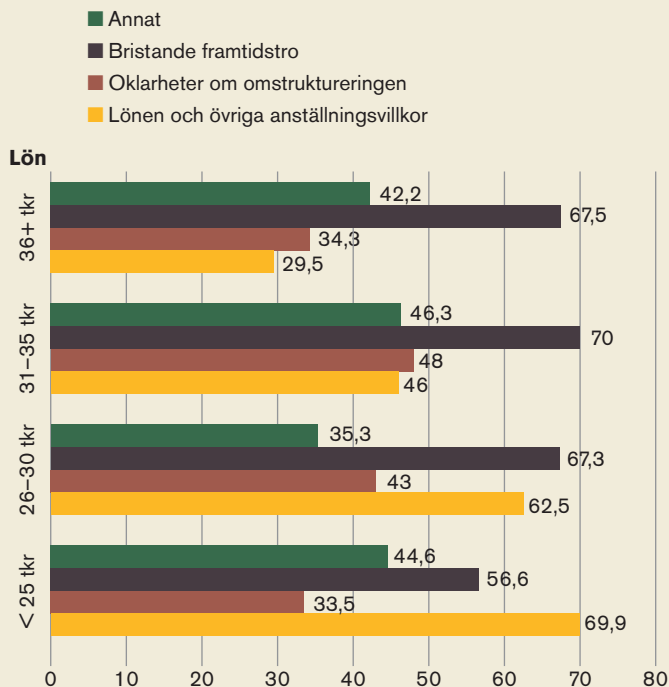
19 procent upplever sig gjort avsteg från säkerhetsbestämmelserna flera gånger, ytterligare sju procent har gjort det en gång.

Det är framförallt yngre och GSS som upplever sig ha behövt göra avsteg. Tidsbrist ligger i topp som anledning, därefter kommer personalbrist, samt brist på utbildning.

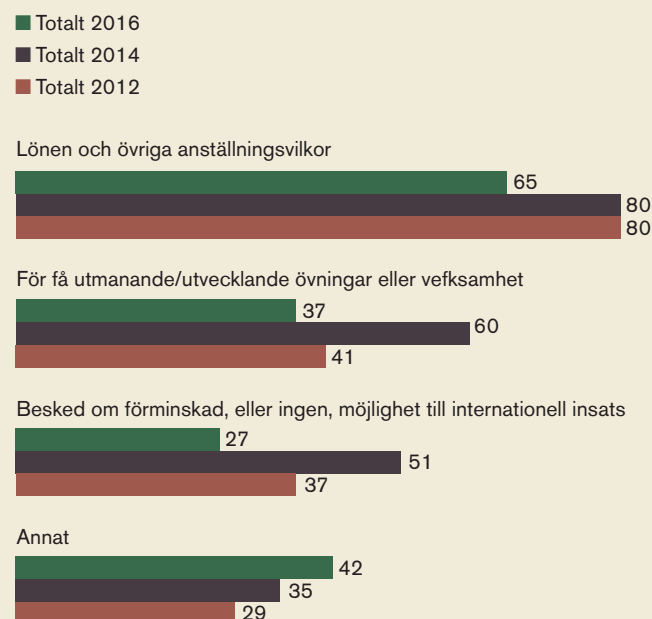
Många har angett ”annat” som alternativ och skrivit ett frisvar. En vanligt förekommande anledning i frisvaret är att man uppfattar att reglerna är omöjliga att följa i lösandet av uppgiften.

› MEDLEMSUNDERSÖKNING 2016

F21. Av vilken/vilka anledningar har du haft tankar på att sluta som officer? (%)

F24. Av vilken/vilka anledningar har du haft tankar på att sluta som gruppbefäl/soldat/sjöman?

Som en finsk försvarsforskare sade tidigare i år: ”Sverige har ett försvar, men inte ett försvarssystem som fungerar,” säger Lars Fresker.

Officerare och soldater

Andelen officerare som någon gång under året övervägt att sluta ligger på sex av tio, vilket är samma nivå som under 2014, men lägre än 2012. Bristande framtidstro ligger i topp, därefter kommer oklarheter om omstruktureringen samt lön och anställningsvillkor på delad andraplats. Officerare med hemmavarande barn samt kvinnor överväger i högre grad att lämna

myndigheten. För yngre officerare och officerare med lägre lön ligger lön och anställningsvillkor i topp över anledningarna till att lämna.

För gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS) har sju av tio övervägt att sluta, var fjärde har övervägt det ofta. Det är lön och anställningsvillkor som ligger i topp som anledning till varför GSS har övervägt att sluta. Glädjande, om det blir verklighet, är dock att den tid som GSS tänker sig vara anställda har ökat jämfört med tidigare.

– Vår tolkning är att lön och ersättning påverkar personalen i högre grad än vad Försvarsmakten

tror. När man nu har ett svårt rekryteringsläge vore det klokt att vårda den personal man har och inte spara 100 miljoner samt utsätta personalen för ett felaktigt bruk av insatsarbetstid, säger Lars Fresker.

Högt förtroende

Försvarsmaktens ledning har ett något högre förtroende jämfört med 2014, synen på arbetsgivaren är oförändrad. Officersförbundet bedömer att utfallet beror på nye ÖB:s ”vi ska slåss till sista andetaget”-approach och den ökade nationella övningsverksamheten

under 2015. Påverkan av Försvarsmaktens sparkrav på 100 miljoner på personalens villkor och Officersförbundet uttalade kritik mot planerna, har sannolikt inte slagit igenom fullt ut eftersom den debatten tog fart när de flesta av svaren inkommit.

– Det ska bli spännande att se resultaten i Försvarsmaktens undersökning FM Vind som ska genomföras under hösten. Vi överväger även att försöka göra en mindre undersökning med endast några få frågor för att se hur attityderna förändras av den nu pågående debatten.

OF Ä höstmöte

Officersföreningen för äldre officerare – OF Ä bjuder in till höstmöte torsdagen den 13 oktober på Militärsällskapet, Vallhallavägen 104.

Observera att Militärsällskapet har flyttat till plan 1.

17.00

Samling på Militärsällskapet för kamratlig samvaro, BIO

18.00 (cirka)

Höstmöte och föredragning av Annika Nordgren Christensen, regeringens särskilde utredare för att se över personalförsörjningen till Försvarsmakten

19.00 (cirka)

Gemensam middag

- Förrätt med öl
- Varmrätt med vin
- Kaffe och kaka

Pris: 250 kr

ANMÄLAN

Anmäl dig till höstmötet genom att betala in 250 kronor på OF Ä plusgirokonto 60 90 10-4. Senast tisdagen den 4 oktober ska avgiften vara kassören tillhanda. Glöm inte att notera namn på blanketten.

Är du sent ute går det också bra att ringa/maila till klubbmästaren, Rolf Olsson, mobil 070-517 21 89
e-post: rolf.olsson@member.se

OF Ä MEDLEMSINFORMATION

Att bli och att vara medlem

Du som går i pension kan kvarstå som medlem i Officersförbundet, få Officers-tidningen, behålla förbunds försäkringarna till 67 års ålder och även byta förenings-tillhörighet till OF Ä. Anmäl till Officersförbundets kansli – medlemsregistret (se nedan) om du vill byta till OF Ä.

Avslutande av medlemskap

Du som önskar lämna OF Ä och du som är anhörig till en OF Ä-medlem som avlidit anmäler detta till medlemsregistret på Officersförbundets kansli. Det går fortare än den periodiserade uppdateringen från folkbokföringen och onödiga/oönskade utskick av kallelse stoppas snabbare.

Officersförbundets medlemsregister

Postadress Box 5338, 102 47 Stockholm
Telefon: 08-440 83 30
(OBS stängt onsdagar och fredagar)

VARMT VÄLKOMNA – STYRELSEN för OF Ä

FÖRSVARSMAKTEN SÖKER BLIVANDE FÖRSVARSAATTACHÉER

Försvarsattachéen ska ha kunskaper om landets/ländernas försvarsmaktsstrukturer, deras politiska relationer, deras förtjänster och begränsningar, upphandling av försvarsmateriel samt deras försvarsindustri. Detta sker företrädesvis genom att etablera ett allsidigt kontaktnät med företrädare för respektive försvarsministerier, försvarsmakter och försvarsindustrier på olika nivåer. Inom ramen för detta ska attachéen kunna planera för och biträda vid officiella besök och andra officiella arrangemang.

Det är också viktigt för Försvarsattachéen att skapa och vidmakthålla ett kontaktnät med motsvarande svenska myndigheter, främst Regeringskansliet, Försvarsdepartementet, Utrikesdepartementet, FMV, Försvarsmakten och Försvarsindustrin. Försvarsattachéen ska stödja representanter för ovan nämnda myndigheter i deras relation med värdlandet.

Försvarsattachéen är en del av ambassaden och arbetar nära ambassadens övriga personal. Försvarsattachéen ska ha en nära dialog och samarbete med beskickningschefen och följa dennes anvisningar i frågor med politisk dimension. Beskickningschefen ska alltid hållas orienterad om försvarsattachéens verksamhet.

Anställning

Närmaste chef är C MUST UNDK. Befattningen är tidsbegränsad under tre år med ett URA-kontrakt. Utbildning sker före att tjänstgöringen påbörjas. För befattningar från 2018 gäller att FM erhållit regeringsbeslut på planerad FÖ-att organisation. Vid urval av kandidater kommer stor vikt läggas vid personliga egenskaper och lämplighet.

Lediga befattningar 2017-08-01

Resande OF4

- Sydkorea
- Saudiarabien

Lediga befattningar 2018-08-01

Residenta OF5

- USA, Ryssland, Tyskland, Indien och Polen

Residenta OF4

- Ryssland, Tjeckien, Ukraina, Etiopien, Singapore och Thailand

Ansökningsförfarande

Ansökan sker via ReachMee via FM Hemsida och lediga befattningar.

Information

Information om rekryteringsprocessen lämnas av Agnetha Holmberg Steen, 08-788 79 53 alt agnetha.holmberg-steen@mil.se.

Information om befattningen lämnas av Kk Per Blackwall 08-788 80 15 alt per.blackwall@mil.se

OFFICERSTIDNINGEN
MEDLEMSTIDNING FÖR OFFICERSFÖRBUNDET

ANNONSAVDELNINGEN
Tel: 08-742 10 08
Mail: info@irmmedia.com

22 000
läser ditt budskap

**Annonsera i Sveriges starkaste
annonsorgan inom försvarssektorn!**

Direktkanalen till beslutsfattare och inköpare inom bl a; FMV, FRA, FOI, FortV, MUST, Rekryteringsmyndigheten och Högkvarteret.

FOTO: JOI GRINDE

Platsannonsera i Officerstidningen!

Kontakta Irmér Media, Antennvägen 10, 135 48 Tyresö, telefon: +46 8 742 10 08, patrik@officerstidningen.se

VILL DU FORMA FRAMTIDENS
OFFICER OCH SOLDAT?

MARKSTRIDSSKOLAN SÖKER:
MEDARBETARE

Ansök och läs mer om våra
lediga tjänster på: jobb.forsvarsmakten.se

VI SÖKER
IT-SÄKERHETSCHEF
TILL KARLSTAD

Som ansvarig för vår IT-säkerhet är du en viktig del av myndighetens säkerhetsarbete.

Läs mer och sök på rekryteringsmyndigheten.se.

Rekryteringsmyndigheten
Karolinen 651 80 Karlstad, telefon 0771-24 40 00

Vill du sätta kunskap i system?

team

stjärna

Vill du arbeta för ett företag där teknisk kunskap och mjuka värden är lika viktiga? Och där kunskapsutveckling är bärande i företagskulturen?

TILL COMBITECH I VÄXJÖ söker vi dig som vill arbeta med informationsförsörjning av Försvarens ledningssystem och kommunikationslösningar.

Du blir en del av vårt uppdrag Ledinfo SE och kommer att tillhöra ett sammansvetsat team som präglas av ett flexibelt arbetssätt. Vi ger dig möjlighet att arbeta i teknikens framkant och växa på alla plan – personligt, kompetensmässigt och karriärmässigt.

Läs mer om tjänsten och om andra lediga jobb på Combitech.se/jobb.

Sista ansökningsdag 30 september 2016.

VI ÄR ALLA KONSULTER på combitech, ett nordiskt teknikkonsultbolag med över 1400 medarbetare i Sverige, Norge och Finland. Vi är marknadsledande i Sverige på konsulttjänster inom försvarsområdet.

COMBITECH

Fyra råd till en ung YOF

Från en tid då målet med Försvaret hade just det nationella i fokus och med en mycket stor mängd människor, så innebar yrket till stor del av just truppföring (TF) och trupputbildning (TU). Nu då FM åter går in i ett system med en lång grundläggande utbildning, innan soldaten rycker ut eller tar anställning, så kommer mängden TF och TU att öka.

Dessutom måste vi ständigt vara beredda på att Regeringen kallar in fler människor till landets försvar. Det kan således vara på sin plats att en äldre kollega tecknar ner fyra goda råd att begrunda.

1. Målet är att bevara landets frihet och oberoende. Detta är allas ansvar. Med det för ögonen ska du prioritera det du gör med din trupp.
2. Du ska ständigt måna och ta hand om din trupp. Kom ihåg att du också är en soldat, om än med högre grad än dina underlydande kamrater.
3. Kom dock ihåg att mycket svett på övningsfältet, spar blod på slagfältet.
4. Du ska ge dina underlydande kamrater förtroende och ansvar. Lär dig var och ens personliga grad av självständighet, så att du kan ge dem uppdrag relativt sin egen förmåga. Då får du ut max av varje individ.

Lycka till.

ARNE BAUDIN
övl. emeritus.

Är du en erfaren officer?

Om du fick ge en ung yrkesofficer eller soldat ett (eller kanske tre) råd utifrån din yrkestid, sammanfattat på max 3 500 tecken, vilket/vilka skulle de bli?

Skriv gärna en insändare till tidningen och berätta, mejla till daniel.skoglund@officersförbundet.se

Rekrytera GSS/T med RUST-avdrag

1901 upphörde skatteavdrag för de privatpersoner och företag, som dittills skött försvarsmaktens personalförsörjning. Idén med indelningsverket förtjänar att återberättas i moderna termer, då det gav vårt land flera och bättre soldater per innevånare än något annat land någonsin haft. Och soldaterna var alla frivilliga.

Lösningen på dagens svårigheter att rekrytera GSST-personal har ännu inte infunnit sig. Och många är de som åter vill rekrytera soldater genom värnpliktens tvång. Jag är emellertid av den uppfattningen att klockan inte går att vrida tillbaka, och att värnplikt i vårt land egentligen alltid har varit en ren nödåtgärd: "Gå man ur huse" stadgades redan i våra medeltida lagar. Låt oss tänka utanför boxen.

BRF Rusthålllet

Sex hushåll ansöker hos Länsstyrelsen att bilda en ekonomisk förening (rote), som köper en 3 rums bostadsrätt i staden. Föreningen gör årligen fullt skatteavdrag för räntor och amortering på lånet, för vilket bostadsrätten är säkerhet, under förutsättning att föreningen själv kan rekrytera en person, som Försvarsmakten godkänner, som tidvis tjänstgörande soldat GSS-T. Personen skall stå till Försvarsmaktens förfogande som GSS-T och skall genomföra repetitionsövningar, och skall vid behov gå i insats med sitt förband. Vid repetitionsövningar och insats erhåller soldaten avtalsenlig lön och förmåner. Under annan tid arbetar soldaten enligt eget gottfinnande, och söker arbete på arbetsmarknaden som andra privatpersoner. Vid kontraktsskrivandet skall soldaten kontant erhålla en premie om minst 100 000 kronor, av den ekonomiska föreningen. Premien ersätts ej av staten. Kontrakten löper på 3 år, att förlängas vart tredje år så länge soldaten är tjänsteduglig och godkänns av Försvarsmakten. Vid avgångar genom yrkesväxling, sjukdom, invaliditet eller dödsfall skall den ekonomiska föreningen inom tre

Foto: Bonnier Arkiv - TT

månader rekrytera en ny person, vilken erhåller premie osv. Om ej föreningen uppvisar en ny rekryt som godkänns av Försvarsmakten, mister föreningen sitt skatteavdrag.

Historiskt möjligt

Företag (rusthåll) som ansöker om att rekrytera soldater sluter avtal direkt med Försvarsmakten och erhåller skatteavdrag på motsvarande sätt. Företag kan erhålla skatteavdrag flera soldater, men skall ha soldaterna heltidsanställda och mot marknadsmässig månadslön låta dem arbeta i sin verksamhet, då de inte är under militär utbildning eller insats. Länsstyrelserna samordnar och övervakar verksamheten.

Ekonomiska föreningar vidmakthöll i samarbete med Länsstyrelserna genom Rustavdrag förband om 1200 soldater med officerare och specialister på detta sätt under mycket lång tid, i Värmland, Närke, Östergötland, Hälsingland, Södermanland, Dalarna, Uppland, Västmanland, Västerbotten, Norrbotten, Skåne (2 förband), Jönköpings län, Kronoberg, Kalmar län, Västra Götalands län (3 förband), Bohuslän, Halland samt i alla finska län. Huvuddelen av Flottans enheter personalförsörjdes på samma sätt.

Företag vidmakthöll genom Rustavdrag förband med motsva-

rande styrka i Uppland, Södermanland, Småland, Västergötland, Norrland, Skåne (3 förband), Östergötland och Finland (3 förband).

Påverkan på fastighetsmarknaden

Därutöver fanns ständigt tjänstgörande förband av GSS-K finansierade på annat sätt: Livgardet, hela Artilleriet med flera. Metoden att rekrytera soldater mot skatteavdrag är urgammal i Sverige. Den implementerades ursprungligen gradvis från län till län. När jag för några år sedan ställde frågan om modern rekrytering genom Rustavdrag till några försvarspolitikere fick jag glada svar men samma personer utfärdade hemska varningar för finansdepartementet. En senior bankdirektör tillika författare såg saken på ett annat sätt: en modell med Rustavdrag skulle sannolikt få avsevärd påverkan på fastighetsmarknaden i Riket. Låt oss för ett ögonblick tänka utanför vår låda, liksom den gången vi ansåg oss behöva stridsflyg, och artilleripjäser, stridsvagnar och ubåtar. Denna gång behöver vi människor, och goda sådana har vi gott om i vårt land.

GÖRAN MELLBLOM
Livgardets Officersförening

YOU ARE PROTECTED

Färist Mobile™ skyddar dig mot angrepp och avlyssning. Det är en krypterad smartphone baserad på svensk säkerhetsteknologi som är godkänd på nivån Restricted. Tala och messa krypterat, surfa nätet säkert, använd vitlistade androidappar. Anslut till interna resurser, lagra data krypterat. Och du kan fjärradera den. Säkert.

Besök www.tutus.se
Eller ring oss på 08-551 102 30

POSTTIDNING B

Avs: Officersförbundet, Box 5338, 102 47 STOCKHOLM

LAW ENFORCEMENT & MILITARY

SAFE4U
SECURITY OF SWEDEN

DISTINGUISHED BY INNOVATION